

Památník národního písemnictví

Literární fond Břetislav Hůla

Tisky

Revoluce

Nezávislý politický týdeník vydávaný v Kyjevě. Redaktor a vydavatel Vlad. Th. Skokan

[č.5 ze dne 5. \(18.\) 6. 1917](#)

[č.6 ze dne 15. \(28.\) 6. 1917](#) kde na [3. stránce](#) je „Prohlášení“, kde Jaroslav Hašek „*Hluboce lituje urážek...*“, kterých se dopustil v článku „Klub Pickwickův“. Následuje komentář redakce „Revoluce“. Hned za tímto článkem je článek Břetislava Hůly „Z reminiscencí k situaci“.

[č.7 ze dne 26.6. \(9.7.\) 1917](#) chybí snímek poslední stránky.

[č.8 ze dne 10. \(23.\) 7.1917](#)

R E V O L U C E		Č. inv.: 490- 493
PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ LA - SK - LEO ● PNP ●	Pozůstalost (fond): Hůla B.	Uložení:
		Č. přír.: A 27/57
		Č. neg.:
R E V O L U C E		
tisky:		
JEDNOTLIVÉ ČÍSLA Z ROKU 1917 , 4 ks		
č 5-8		
4 ks		
Zpracoval:		
Datum:		
St 29 996 68		

REVOLUCE

NEODVISLÝ POLITICKÝ TÝDENNÍK.

Z NAŠÍ ADMINISTRACE.

Příští (6) číslo „REVOLUCE“ budeme rozepisovat ještě na ukázkou. Přiložíme však k němu poštovní poukázku na zaslání předplatného. Kdo nechce náš časopis odebírat, necht' vrátí jej v původní pásce, bychom mohli adresu jeho ze seznamu expedičního vyškrtnouti. Kdo ponechá si i 6. číslo, toho budeme pokládati za předplatitele a časopis na dále budeme mu zasílati.

Předplatné otnáší (i s poštovní zásilkou): na měsíc 60 kop. (možno zaslati ve známkách), na čtvrt roku rb. 1.80, na půl roku rb. 3.50 a na celý rok rb. 7.—

Контора газеты „Револуце“, Киевъ, Рейтарская № 8.

Na českou Volyn.

Plyne již třetí měsíc nového ruského života, od pádu absolutismu, od konce té doby, kdy každý úředník carské vlády cítil se býti sám jakýmsi „carem“ v okruhu své působnosti a nařizoval to, co se mu právě líbilo. Tato „práva“ oněch nesčíslných „carků“ v říši ruské padla s carismem; nový život ruské říše umožňuje nyní každému občanu život volného sebeurčování, život demokratický.

Kde kdo, ať jednotlivec nebo celý národ, hlásí se dnes o svá práva: Poláci dovedli prosaditi uznání svobodného Polska a Malorusové hlásí se o svou „volnou Ukrajinu“. Obě akce nejsou prosty jistého „přestřelování“, ale staly se otázkou dne a to zásluhou nového polského a ukrajinského tisku.

Přečteme si však naše časopisy s jich články, psanými doktory a jinými kvalifikovanými intelektuály! Nenajdeme podobně jasného vysvětlení a vysvětlení našeho snažení v Rusku; nedovídáme se ze všech těch článků, jak náš český usudlý živel zde na Rusi míní také sobě zabezpečiti právo volného sebeurčení a svobodného dalšího vývoje ve svobodném Rusku, kde přece v dohledné době bude svoláno „Vupe-

дительное собрание“, které rozhodne o osudu všech národů Ruska. Nás, starousedlých volynských Čechů jest dosti, nejen k tomu, bychom sami věnovali plnou pozornost vývoji těchto pro nás tak důležitých událostí — ale i k tomu, by naše požadavky došly plně pozornosti rozhodujících kruhů. Za carské vlády jsme musili mlčeti — ale nová doba přináší i nám nová práva. Vzpomínáme, jak nás navštěvovali na Volyni páni professoři a doktoři z Čech, zajímali se o náš život, popisovali jej a zkoumali! A nyní?

Co nám přinesl Českoslovák za rok 1916? Štvaní stupňované do oné míry, že na schůzi pro nás Čechy nepopíratelně historické dne 14. srpna 1916 situaci špatně napající zaslíbeny lidu českého lidu nevolky na Rusi prožívajícího, vmetl „ruským Čechům“ ve tvář ohavné obvinění. Těm „ruským Čechům“, kteří první obžovali své peníze, své syny a svoji krev boji za osvobození bratří ve vlasti z jařma Habsburků!

Činnost v roce 1917 vlastně teprve počíná, ale bilance oně vykonané již činnosti jest ještě smutnější. Loni uvedl k nám posla z vlasti, poslance Dyricha bombastem věru nedůstojným, — letos jej „ušival“ tolik, že hrstka zaslíbených našich dobrovolců dovolila si jej zatýkati — beze soudu — a ve svobodném Rusku! Tak daleko věci dospěly! A páni professoři a doktoři se spolupracovníky Svazu koupili si za 5 rub. 20 kop. u „ruských Čechů“ právo sůčastniti se jejich Sjezdu a odpirali tam volynským Čechům právo na dva zástupce v O. N. R. Páni hosté popřeli právo hostitele sůčastniti se hostiny! Jest to nevyzpělost, nedostatek výchování aneb . . . ?

Právě jako „tatiček“ Palacký řekl, že Češi byli před Rakouskem a budou i po Rakousku, tak můžeme i my, „ruští“ volynští Čechové říci pánům Chalupovi, Maxovi, Patejdlovi a jiným „spasitelům národa“ nynějšího okamžiku, že byli jsme zorganizováni již v roce 1877, a že budeme zorganizováni i tehdy až jich na Rusi více nebude! A to na základě našich demokratických

pojmu o svobodě, zcela se lišících od demagogického pojímání tohoto slova „Čechoslovákem“. Od nich pak budeme se domáhati řádného sčítování jich činnosti, pokud oni budou ještě zde, na Rusi.

My volynští Čechové musíme se věru zamysleti nad těmi zjevy, které kolem sebe pozorujeme. My jsme si zachovali čistotu a ryznost české duše, my jsme to dokázali přinesením nejtěžších obětí pro naši věc zde na Rusi, jejíž vedení dnes advokátsky skomplikováno. A posuzující počátky „nové činnosti“, nemůžeme věru jen tak boze všeho očekávati konců: my musíme vzíti správu našich věcí, našeho majetku, našeho práva sebeurčení i našeho práva jako smatní občané ruské říše spolupůsobiti na vývoj vnitřních státních poměrů do našich rukou. My musíme se hlásiti o ony výsady a privilegia, jichž jsme požívali až do r. 1888! My musíme si vydobýti naši samosprávu osad, volosti i újezdů, my musíme vzít účast i v zemstvu i v příštím ruském parlamentu! My se musíme postarati o naše české školství na Rusi, my musíme opět zříditi ony sokolské spolky, našimi otci zde založené! A to vše musíme učiniti sami. V tom se má pp. Chalupy, Patejdly a jiné spoléhati nemůžeme a nesmíme!

Volynští Čechové! Obracím se k Vám a tluku na Vaše srdce! Probuďte se z drimot, vyhledejte své starce, kteří Vás přivedli sem na Rus, a dejte si od nich sděliti o oněch výsadách, kterých požívali jako zakladatelé českých osad na Rusi, a které jim byly odejmuty Drentelnem a Pobědnoscovem. Rychle, než válka skončí a pokud jest ještě čas! Volte ihned v každé osadě přímým, všeobecným a tajným právem hlasovacíím svůj výbor, soudce, stráž a pod. — a pak tvořme hned na téže základě organizaci volostní i újezdovou! Nejen, že jest Vám dnes to vše možno, ale Vy vyjdete tímto svým konáním přímo vstříc demokratickému duchu dnešního Ruska, posloužíte dobrým příkladem svým sousedům Malorusům — vykonáváte poslání, jež Vám připadá! Vy byli jste těm svým sousedům

již před 50 lety příkladem vzorného hospodářství majetkového — staňte jim příkladem i v moderním, volném hospodářství státním! Tím si je nakloníte a z toho kyně jen prospěch jak jejich tak i Váš a dokonce budoucí prospěch naší staré vlasti! Dřímali jste skoro 80 let, ale dnes, když se celé Rusko probouzí, vyhledejte tam někde v Mirohošti ten starý prapor sokolský Vašich otců, obnovte ducha, jenž ovládal první české osadníky na Rusi!

Dnes plyne čas rychleji než kdy jindy, volby v „Vpereditelnoe sobranie“ nesmějí nás zastati nepřipravenými! Jste povinni podati podobný příklad občanům čestnosti jako jste jej podali při volbách do druhé ho-sudarstvenné dumy!

V prodlení leží vážné nebezpečí. Vy jste slyšeli již i šovinistické výkřiky Vašich národnostních sousedů. Ti se neozvon proti Vám jen tehdy, když budete sami státi na stráž svých práv, ovšem nikoli násilím, ale svoji vzornou organizací a tím, že Česká Volyn stane se celé Ukrajině příkladem. Česká Volyn budiž zdrojem zdravého slovanského rozumu, jenž bude působiti ku zdravé, rozumné tvorbě „Volné Ukrajiny!“ Česká Volyn musí vzdorovati jak provokaci Němců, tak i šovinismu pochybných národnostních sousedů a vzdorovati může jen tehdy, když bude vzorně a zdravě zorganizována.

Proto s chutí do práce: vydatní, svědomití a věci zcela oddaní pracovníci se již najdou.
V. Skokun.

Politické strany.

Se všeobecným nadšením pozdravili jsme zvěst ze staré vlasti, že všechny dřívě tak se sváříci strany a straníčky semknuly se v jeden mohutný, všennárodní celek. A naši zajatí krajané zapřisahali své vůdce, by sledovali tohoto příkladu a podali si ruce ku společné svorné práci.

Při vši své dobré vůli neměli naši méně informovaní krajané tak úplně pravdu. Zde na Rusi šlo v našem českém životě o jednání jen o boj o moc, tedy o boj, který se může velmi dobře

odehrávati i uvnitř jediné strany. — Zde jsme měli „strany“ vlastně jen dvě: uvědomělé Čechy a zbabělece.

Řekli jsme, že tak tomu bylo ještě před nějakým měsícem. Pravda, heslo o politických stranách do sjezdu „na plná ústa“ ještě nepadlo, a o sjezdu samém pozorovali jsme spíše jen „ostny“ otázky než otázku samu. Žádná z našich politických stran z vlastní nerozvinula dosud veřejně svoji korouhev. Však kterému bedlivému pozorovateli mohlo ujíti, že „via facti“ nastalo již „trřidění duchů“, že v masse delegátů za všennárodní cílem se shromážděných seřadily se již určité šiky?

Nepadlo-li dosud zcela otevřené heslo, byl dán již příklad. — Jsou otázky, o kterých se nerado mluví, které „visí ve vzduchu“, jichž třeba však jen se dotknouti — a již jsou zde ve vsí své vážnosti a ve všem dosahu. Jest nucen jimi se zabývati i ten, kdo se jim zásadně vždy vyhýbal. — Jsme přesvědčeni, že se tak i stalo, že nadhrozená otázka se již „valí svým proudem“, ať tomu již chceme či nechceme, že v krátké době spozorujeme v našem zdejším životě zjevy, jichž dříve nebylo. A považujeme za svoji povinnost věnovati jim pozornost od samého jich vzniku, aby nezastihly naši nepředpojatou veřejnost tak zcela nepřipravenou. Tato povinnost nám bude snad tím lehčí, ježto jsme v otázce této nehráli nikdy úlohu jinou než onu kritického pozorovatele, snažícího se jen vyšetřiti správné příčiny, vzíti přitom, jakou vsutku jest a učiniti pro budoucnost správné závěry.

Hlavní příčinou řečeného zjevu jest zajisté okolnost, že každý z nás instinktivně cítí, že konec války se blíží a s ním doba, kdy vrátí se ve svobodnou vlast, však v obvyklé již jinak poměry. Že třeba vrátiti se s určitým životním programem, že konec oné životní periody, kterou v zajetí trávíme, bude míti bezprostřední vliv na počátek periody nové, od níž si slibuje snad ten více a onen méně — však každý mnoho! Kdo jest vysloveným „karreristou“, vidí již před sebou vědné pole působnosti doma, tam, kde krom práce, námahy a potu, kyne přece jen také trochu pšeničky na „národa roli dědičné“. Proto sabá lačně po každé příležitosti, by byl v „hlavě očeredi“ čekatelů, jichž zajisté nebude scházeti. Komu záleží vsutku jen na blahém citu vykonané národní povinnosti — ten že blíží se „hodina dvanáctá“, ou nadále nemožno zmeškati. kdo konečně sčastnil se vti politického života akto byl pině uvědomělým em některé politické ten pomýšlí zajisté a pok ačování v této a, vzpomíná stále všich domácích po á ponažhlu, že brzo již zase válkou. A tak

blížící se konec války přivádí zcela mimoděk otázky našeho bývalého i budoucího života na pořad — jako ony zjevy, které dnes teprve klíčí, jsou však přirozené a jich další, důsledný vývoj tedy pravděpodobný.

Jde snad o zjev národní politování hodný?

Vývoj naší všennárodní záležitosti zde na Rusi odnaučil nás sentimentálností.*) Heslo „všennárodnosti“ našeho revolučního hnutí má rozhodně krásný zvuk, který ničím jiným nahrazen býti nemůže. Ale jediným, konečně platným, kriteriem může býti jen materiální prospěch věci.

Jednotnost celého hnutí nemusí býti konečně porušena. Dnes jednotný cíl sjednocuje řady národů pod jedním praporem — proč bychom tak nemohli učiniti i my? Stává se snad někdo méně dobrým Čechem, hlásí-li se k té či oné straně? Skutečnost ukázala zcela jinak.

Zde neleží tedy nebezpečí ve věci samé. Ale ve způsobu, jak se provádí?

Toť jiná otázka! Dosud jsme byli svědky boje o moc mezi jednotlivými osobami a skupinami: škodu, kterou toto zlo naší věci natropilo, nelze dosti oceniti. Však, jednalo-li by se snad o to, by celá určitá politická strana jako taková chtěla se zmocniti vedení ve věci všennárodní — znamenalo by to zajisté pravděpodobný konec jednotnosti našeho snažení.

Nebezpečí dneška leží v tom, že otázka uplatnění se jednotlivých politických stran v celkovém národním hnutí revolučním vynořila se právě v této nepřipustné formě. Zajisté aspoň dvě třetiny všech delegátů, kteří se sčastnili sjezdu, měli ten dojem! Sestavení „nového kabinetu“ jest přece příliš nápadné!

Lidé, kteří o jeho sestavení se zasadili, uvalují na svá bedra zodpovědnost, pod níž velmi brzo klesnou. Jedná se totiž jen o to, kdo vnesl prvý zlozvuk v harmonii našich všeobecných snah. Jsme všichni povinni podřiditi se diktatuře té či oné politické strany? Dnes každý sklání hlavu před praporem vlasti: učini tak před emblemem strany, jejíž činnost a směr mu ve vlasti býval snad při nejmenším cizí?

K těmto otázkám jest jen jediná odpověď — a nebezpečí příliš zřejmé. Tím zřejmější, ježto otázka uplatnění se politických stran v celkovém hnutí jako takových nelze upřiti jistě aktuálnosti.

Jak čeliti rodícímu se nebezpečí? Jest blahovým počínáním omezovati přirozený vývoj věci, kterým nový zjev podmíněn. V tom tkví jeho síla a jeho negací

*) Ne tak zcela „romantismu“, jak tomu chtěl p. prof. Maxa o letošním sjezdu. Bez jistě jeho dávků u oněch osob, které korouhev obboje pozdvihly již tehdy, kdy tak mnozí „hrdinové dneška“ pokládali „singulární“ mlčení výhodnějším, — sotva by mohl v dnešním našem revolučním hnutí tak úspěšně uplatňovati své „realistické“ zásady!

nebude pomozeno. Zde třeba něčeho jiného — a příklad dal nám náš národ domal! Tam jednotlivé národní strany politické podržely svůj oprávněný svéráz a směr — nezmezily, neslily se v efemerní jednotu, která neobstojí v žádné zkoušce, — ale spojily se jako takové v silnou koalici, jednotnou nejvyšším snažením, dokonale disciplinovanou — avšak pružnou a narázům vzdorující.

V tom spočívá právě převaha řádně kodifikované koalice nad úplnou formální, jednotou. Neb, tou lze dokonale sloužiti jen živly úplně stejnorodé, stejně smýšleci, stejných zájmů. Není-li tomu tak, vyskytnou-li se uvnitř takového zdánlivě jednotného tělesa jisté rozdíly v náhledu na taktiku, již jednotného cíle dosaženo býti má, rozdíly v zásadě dosti oprávněné, — tu máme speciálně my zde na Rusi již příliš mnoho trpkých zkušeností, než abychom si připouštěli iluzi.

Ukáže se s mathematickou jistotou a v době co nejbližší opět to, čeho jsme dosud byli svědky: že na zachování formálnosti vyplývají se dvě třetiny vsí energie, a jen jedna na práci!

Cena trochu drahá za pouhé, byf sebe krásnější heslo! Což na tom, rozpadne-li se kruh v řetěz, jenž se sice skládá z jednotlivých článků — jen když tyto články pevně drží? Vždyť jest v tom i jakási výhoda: každý článek sám o sobě jest pevnější než celý kruh a snáze se přizpůsobí. — Měla-li by nastati změna v tom smyslu, že nadále dvě třetiny vyvinuté energie případnou vykonané práci pozitivní a jen jediná třetina formalitám vnější jednoty — kdo by ve věci mohl viděti neprospěch?

Možno zůstati optimistou: však nový směr by měl najiti svého organisátora, jenž by uvedl jej ve správné koleje. Takového organisátora jsme dosud nenašli. Snad doba sama jej vynese na povrch? dx.

Pravda pod čarou.

Spor o pravdu jest snad tak starý jako samo lidstvo. Nejkravější boje byly sváděny ve jménu pravdy. Historie ukazuje nám celou řadu velikých mužů pravdy. Z největších snad pro vždy zůstane náš mistr Jan Hus. Nedi-víme se proto, že dnes v době tak vážné cítují se jeho slova: „Braň pravdu až do smrti“. Těmito slovy jako mottem začíná i p. generál J. Červinka svoji brožurku: Našim bojovníkům za pravdu.

Vznešené motto ukládá každému bránit pravdu; není to právo, ale povinnost. Tu pravdu, která je v této brožurce chci vyjádřiti svými slovy, tak jak ji vidím.

Polemické brožurky, jakou jest zcela nesporně tato brožurka, bývají zpravidla nepatřičně obsahu, nejčastěji bez obsahu. V brožurce gen. Červinky v těch několika listech skrývá se však

tolik obsahu a tak vážného, že mne neobyčejně překvapil. Ten obsah a ty pravdy nejsou však ve vlastní brožurce. Brožurka je celkem, jako brožurky bývají, bez obsahu. Leč bychom nazvali obsahem sdělení, že p. gen. Červinkovi byl svěřen vysoký úkol, by stál v čele formování českého vojska, jak sám autor uvádí. Jinak by brožurka nevyňkala nad své okolí ničím (snad jen tím, že ji napsal muž, který je okolnostmi tak vysoko postaven), kdyby k brožurce nebyla přičiněna poznámka autora pod čarou.

Pravda, o které snad chtěl autor psáti a obsah brožurky, o kterém jsem se zmínil, je jediné v této poznámce pod čarou. Nevím ovšem, proč volil autor tak vznešené motto, proč nadepsal brožurku: „Našim bojovníkům za pravdu“, když pravda se krčí až v poznámce pod čarou. Pravdu třeba říci jasně, otevřeně a zřetelně. Vždyť pravda je vždy jednoduchá a prostá, že ji netřeba skrývati za slibný nápis a vznešené motto pod čarou. Obsah brožurky, která by měla nésti spravedlivý název: „Pravda pod čarou“ není proto pod čarou, že poznámka pod čarou je o celou třetinu delší než celá brožurka. Nevěříte? Počítejte! Není to právě příjemně spočítat 1234 slov v poznámce pod čarou a pouze 877 slov ve vlastní brožurce. Brožurka je hodna proto názvu „Pravda pod čarou“, že právě v této poznámce jest sneseno mnoho materiálu a i pravdy. Poznámka pod čarou je polemika ve věci tak důležité, že je třeba se opravdu zamysleti, jak možno v poznámce pod čarou přejiti klidně věci tak důležité a vážné, aniž by se hledala a našla pravda, o které mluví motto i nápis.

Myslím, že širší veřejnost věnuje této poznámce pod čarou více pozornosti, než autor očekával. Tato poznámka začíná sebevědomě a na pohled skromně: „Nepotřebuji se sice omlouvati, ale kvůli pravdě a slušnosti připojím zde několik slov na vysvětlenou...“ Potom následuje těch několik — 1234 slov. A to nejsou jen slova jako jsou v brožurce vlastní! V těch slovech je i hluboký obsah. V těch slovech je celá trapná situace naše zde na Rusi, příznak doby a ozvušší, ve kterém žijeme. Poznámka ta je znamením doby.

„Pravda a slušnost“ žádá, aby muž, který se účastnil bitvy u Hradce Králové a u Náchoda, který vstoupil do služeb ruských za doby války ruskoturcké, který požíval důvěry nejvyšší vojenské instance v Rusku, sahl v tak vážných a důležitých otázkách k jinému řešení, než je poznámka pod čarou. Muž, jemuž svěřen vysoký úkol, aby stál v čele formování českého vojska, má jasně a určitě vysvětliti ony omyly a nesprávnosti, o kterých se v brožurce zmiňuje, nemá nevyjadřovati ne-

určitá podezření a nejasnosti; zde je mlčení hříchem. Pravda a slušnost žádá otevřených slov, žádá, aby ten bohatý, zajímavý materiál byl důkladně prozkoumán, neurčitosti vysvětleny a zjednáno jasno, aby se předešlo dalším škodám různými tajnými odpůrci, o nichž se autor zmiňuje. To žádá pravda a slušnost — totiž musíme žádat tím více my od muže, jakým je dnes autor. Jest třeba zjistiti určitě, zda provedení vojenského projektu bylo zastaveno správou Svazu, anebo někým druhým; zde nestačí vyjádřiti pouze domněnku. Slovo „patrně“ v podobných případech je nemístné a u autora zcela nepřipustné. Odložení organizace našeho vojska „o více než půl roku“ není maličkost, přes kterou bychom mohli přejíti poznámkou pod čarou. Toto podezření musí uvést autor v souhlas s dalším svým tvrzením, kde píše neúspěch naší vojenské akce „daleko ne výhradně domácí naší nesvornosti a nekázně, nýbrž více názorům a nálezům rozhodujících kruhů dřívějšího režimu“. Je-li autor o tomto přesvědčen, proč vyjadřuje jiná podezření, proč svádí vinu na jiné osoby a okolnosti? Dnes jsou jen obhady! Autor tvrdí, že na projektu, který výhradně přepisuje generálnímu štábu, nepracoval. Přes 200 „jeho emisarů“ tvrdilo určitě a naprostý opak. Byli dokonce do podrobnosti o projektu informováni a dovedli jej i brániti! Věřím v budoucnost. Těm nám vysvětlí vše. Pravdu však může mít pouze jedno tvrzení.

A tu pravdu mohou naleztí pouze neustranní soudcové, kteří i zásluhy dle pravdy rozdělí. Při tom jistě rozliší, kde končí konání úřední povinnosti a kde začíná zásluha, o kterou se cítí autor zkrácen. Nám je ovšem těžko znáti povinnosti aktivního důstojníka starého režimu, který do našeho boje za svobodu vnáší slova „komandován“ a „úřední povinnost“, nám je těžko tvořiti si správný úsudek, když nemáme open obsáhlý materiál, neznáme doslovně znění „dokladných zápisů a rapportů“, neznáme návrh a projektů, jichž se autor dovolává. My nemůžeme pochopit a ponecháme i to budoucnosti, že jediný tak vysoce postavený důstojník Čech v ruské službě zůstal po třiléta stranou našeho hnutí za svobodu národa, že zůstal, ač přidělen kijeverskému štábu okruhu, zajatcům i vojákům úplně neznám. Nemůžeme si vysvětliti, proč tři roky naší vojenské akce šly mimo něho a bez něho. Dnes, jak jsem řekl, mám jen neurčitost, dohady. Však přejeme si, aby budoucnost, která přinese vysvětlení, přišla rychle, abychom poznali i onu tajnou skupinu pacifistů, kteří bláznivě trvali na ozbrojení vystoupení, ale veduší si nevěří v veliké české slo-

venské hovojska. Chceme poznati i tu skupinu sváděnou a zvláštnícesty osobními zájmy a stranictvím. Dohadem zůstane řešit, do které skupiny řadí pan gen. Červinka skupinu „Čechoslováka“, který, jak na sjezdu řečeno, se Svazem ve vojenské otázce nesoehlasil, v jehož redakci vznikaly dopisy, vrazující před vstupem do vojska bez záruk atd.

Kam náleží skupina kijeverská — svazová, jejíž úspěchy nemůžeme popřít ani její osobní odpůrce pan gen. Červinka? Ty „fantastické plány“, ten „romantismus“ Svazu byly tedy opravdu, jak pan gen. Červinka potvrzuje, schváleny! A již v červnu roku 1916! Nepřišla autorovi na mysl otázka: Což kdyby tehdy v červnu byli se všichni podrobili národní kázi, kdyby byli stáli za Svazem, jakožto tehdy jedinou naší národní institucí, všichni svazoví odpůrce i s „Čechoslovákem“ a gen. Červinkou a společně pracovali, nemohlo se podařit provedení tohoto již povoleného a schváleného návrhu? A kdo je viněn, že se tak nestalo?

Že tento v únoru r. 1916. schválený projekt byl pro naší národní věc výhodnější než projekt t. zv. generálního štábu, ani pan gen. Červinka nepopírá. On dokonce nemůže popřít, že byl lepším než projekt, který on „komandován“ spolu uváděti v život. Nemysli pan generál, že tento červnový projekt měl značný význam? Ze zlepšení projektu, ku kterému p. gen. Červinka se dnes nehlasí, jediné na základě tohoto projektu se podařilo provést?

Jak mohl pan gen. Červinka logicky dojiti k závěru, že jedinými rozhodnými přívrženci vojenské akce byli pouze vojáci na frontě a zajatci? Snad proto, že moc a síla je dnes pouze v jejich rukou? Ti, kteří tuto vojenskou akci vyvolali, ji ochotně podporovali a přinášeli jí hmotné oběti, nebyli přívrženci české vojenské akce? Či stojí autor za heslem jeho „emisary“ kdysi šířeným, že české vojsko bojovalo za píana a automobily?

K čemu pan gen. Červinka ve své brožurě se dotýká z ajatecké otázky, věru nechápu. On nemá práva posuzovati zajateckou otázku. On, který jako generál při štábe kijeverského okruhu zůstal zajatcům úplně neznám, zajateckými otázkami zabýval se jen tehdy, kdy k tomu byl „komandován“, který vytýkal Svazu, že se o zajatce příliš stará, který nechtěl převzít komando darnického tábora, ač náčelník okruhu na žádost dra Vondráka projevil s jmenováním tímto souhlas, který zastával zotřetí předpisů proti zájmům zajatců ve zdejší okruhu. Jest možno, že autor nazývá pacifisty ty, kteří hleděli dosáhnouti plně osvobození zajatců a k němu pracovali. Pan generálmajor Červinka považuje totiž osvobození

zajatců za poškozování vojenské akce. Já tvrdím, a tvrdím to proto, že jsem mezi zajatci žil: ti výborní čeští vojáci se nehlásili do vojska z nouze a nedostatku. Jsem přesvědčen, že tak nečiní ani dnes.

Kdyby lidé zmučeni hladem a pod nahajkou pracující se hlásili do vojska — měl by vojenský odbor více jak 200.000 přihlásek. On je však nemá. Ale jsem přesvědčen, že kdyby toho mučení hladem a nahajky nebylo — a naopak byli osvobozeni již v r. 1914, že cesty emisarů mohly odpadnout, neboť by každý konal svoji povinnost bez připomínání a vysvětlování. Naše armáda bude projevem našeho vědomí povinností. Autor nemá proto práva dotýkati se zajatců, neb jemu tato otázka zůstala cizou. A to ani ne tehdy, aby seslabil úspěch, který svým odpůrcům nemůže popřít. Doznává:

„Ale celkem Svaz stáral se skutečně o vojsko dosti a mnohým z těch pádnů se děje třeba krivda“.

—čka.

— Clánkem tímto redakce dala místa i posudku druhé brožury, která zabývá se českým vojenským problémem tak, jako v předešlém čísle článkem „K našemu vojenskému projektu“ glosována byla prvá brožurka o téže předmětu.

Z redakce.

V čísle 96. Čechoslovák v článku „Aby bylo jasno“, dopouští se nových perfidností, jichž obětí jest tentokrát bohužel sám prof. Masaryk.

Proč dnes Čechoslovák otravuje českou veřejnost tím čestným slovem, které dal aneb nedal prof. Masaryk Thunovi? Nám je to lhostejné, jak to vlastně bylo, jen když Masaryk pracuje s českou revolucí a pro ni. Proč vylézati s tou věcí a ještě tak nešikovně: napřed kategorické desaven a potom „dejme tomu, že...“?

Proč, a proč?

Důvod bije do očí: aby Čechoslovák mohl přejiti k „třetí lži“ v téže článku, kde mluvil o Masarykovi.

Tři poslední odstavce zmíněného článku jsou jakýmsi historickým tancem před hrozičím nebezpečím, že přijdou na řadu nová odhalení. Duras prý obrátil se na Národní Radu, ale jeho nabídka přijata nebyla. Následkem varování p. Pavla snad? Prý se mluvilo s ním opatrně. Jaké zásluhy v odstranění Durasova měly „petrohradské kruhy“, dozví se naši čtenáři v jiném článku. Ale i ve své historii a paroxysmu strachu Čechoslovák slintá ještě perfidně po posl. Dyrichovi, volaje jako ten utíkající zloděj: Chyťte zloděje! Jakým divným způsobem znemožňovaly „petrohradské kruhy“ Durasovy rejdy po jeho odhodilém propuštění z vězení, naši čtenáři se ještě dozví v sloupcích našeho listu.

A potom mluví Čechoslovák o Šelkingovi.

Že prý neměli intimních styků s ním. Nevíme, co Čechoslovák vyrozumívá pod intimními „styky“. Pokud víme, nikdo netvrdil, že členové redakce a Šelking používali společného kartáčku na zuby, ale tolik je nám známo, že jej do všeho zasvěcovali. A tomu se říká v politickém životě intimní styky.

Porážející sprostota celého článku leží v tom, že Čechoslovák do atmosféry svého špinavého prádla vtahuje záležitosti poslance Masaryka.

To jest urážka jména prof. Masaryka a my proti tomu protestujeme.

(Zasláno.)

Slovná redakce!

V posledním (4.) čísle „Revoluce“ čini se na několika místech zmínka o mně a mé působnosti v Rusku. Jakkoliv se tak děje bona fide, přece musím prositi o uveřejnění následujících řádek jakožto malé opravy.

V článku „Vážná situace“ lič se moje loňská akce ve příčině vojenské expedice do Francie jako „podnik trochu riskantní a do jisté míry i netaktní vůči Rusku.“ Ani jedno ani druhé není správné. Myšlenka této expedice nebyla nijakým mým okamžitým nápadem. Mluvíme jsme o ní v Paříži, a to nejen my Čechevé, ale i Rusové a Francouzi. Byl jsem zván do příslušných porad vojenské misse ruské v Paříži, konferoval jsem o tom s generálním štábem ruským i francouzským a s ministerstvem zahraničních záležitostí a odjel jsem se zmocněním všech těchto faktorů do Ruska, ale byl mi přidán jako vojenský attaché česko-francouzský důstojník v osobě poručíka Štaffla. Patrně, že oficiální kruhy ruské ve Francii nejednaly bez vědomí ruské vlády a proto zde v Rusku se myšlenka ta nepotkala speciálním odporem nikde; byl jedině v ruských kruzích odpor zaslání proti propuštění českých zajatců z továren na obranu a s polních prací vůbec, poněvadž se osvědčilo daleko lepšími silami než dělníci ruští, kteří místo nich byli poslání na front. To, a pak ohromná rozervanost v kruzích českých, zejména stálá konkurence mezi správou Svazu a generálem Červinkou, byly hlavní příčinou, že věc vojska vůbec nešla ku předu.

V článku „Byzantinism“ vytýká se mi jistě „bezradnost“ na počátku mé činnosti na Rusi. Jest přirozeno, že kdokoliv přijde z daleka do poměrů zcela cizích, musí se nejprve orientovati — a z toho vyplývá moje reservovanost. Bezradným stal jsem se teprve později, a to když jsem seznal tu hroznou nenávist, tu nezkrotitelnou zášť jedněch Čechů ke druhým, a když všechny mé snahy o sblížení nepřátelských táborů nejen rozkotaly, ale i já se stal obětí těchto poměrů. Je

to rakovina sžírající organismus našeho národního života na Rusi a jen zářdný lékař bude s to ji vyléčiti. Přeju si od srdce, aby to byl Masaryk a aby jej nestihl týž osud jako mne.

Kijev, 29. května 1917

Jos. Dürich

Troubení.

(Dvě glosy.)

Motto: Přišel pak tu náhodou člověk neslechtem, jehož jméno bylo Seba . . . Ten zastrubil v troubu a řekl . . .
II. kniha Samuelova, kap. XX.

Klub Spolupracovníků Svazu troubí, a to v č. 95. Cechoslováku, svým orgánů, v článku „Ze sboru zajateckých spolupracovníků v Kijevě“.

„Dílo, vložené na nás během okolností a diktátem nutnosti, totiž náležité uplatnění hlasu zajateckého . . . jsme dokončili . . . ustupujeme opět do politického pozadí“.

Na tu „nutnost“ jsme si v našem listě již několikrát posvítily, a jaká je její podstata, vysvětlit z cíle konečné těmi pány z klubu dosáhnouti: jíti do politického pozadí, aneb z kluboviny do čestiny přelozeno, do odbočky C. S. N. R. atd.

Pan Seba nyní je sekretářem náborové komise.

Pan Patejdl je sekretářem Svazu „ruských“ Cechů.

Pan Chalupa je členem C. S. N. R. a správcem jejího zajateckého odboru.

A tomu ti páni říkájí „politické pozadí“!

Patří arci v politickém životě k taktice každého někým zvoleného kandidáta, že dělá tak, jako by ta funkce, ke které se dostal, mu byla ukrutně na obtíž, a dále bychom to těm páním nebrali ani za zlé — kdyby, jak již zvykem, omezovali se při tomto nevinném kandidátském triku na volební lokál.

Ale přijíti s tím měsíc po Sjezdě, je trochu nevkusné a bude za chvílku pro tyto pány i nebezpečné, neb dovolí to „nahlednutí blízko do československé politiké dílny“ a tím „stane se pro naši krajany leccos jasným“.

Podáváme malou ukádku, jakými nástroji v této „dílně“ se pracovalo:

Z dopisu důvěrníka (usazeného Cecha) J. Z. v Zaporozje Kamenském ze dne 25. února 1917 panu inž. M. Caskovi, úředníkovi presidiální kanceláře Svazu:

„Dnes jeden stavi a druhý boří. Nedávno, pod tlakem polemiky mezi Cechoslovanem a Cechoslovákem poslali jsme Vám i Petrohradským dopisy podepsané as 15 daň platci Čechy (nezajateci). S dychtivostí jsme čekali na odpověď. Totéž učinili i zajatci Svazovci, kterých jest zde as 150 lidí. Nevim, komu se co dostalo do ruky, ale já dostal odpověď Svazu spolupodpsanou Vámi. A zajarcům vůbec nikdo neodpověděl, platil bezpochyby dopis můj i jim. Čhtěli jsme stůj co stůj dovéstí se, co se to mezi námi — vlastně mezi Vami děje a dovědělí jsme se ledaccos a to právě jest příčinou mého dopisu k Vám.

Tentýž den, kdy já dostal dopis, přišel ke mně důvěrník zajatců pan R. a dal mně čísti o p. s. i, který právě týž den dostal také z Kijeva a k t e r ý psal Dr. Kudela, zajatecký spolupracovník. Hned z počátku jest proba, že dopis je určen jen p. R. a p. V. důvěrníku. Tedy dopis sekretný. Dále se píše: Dostali ve Svazu dopis podepsaný Z., ve kterém se žádá o informace. Dopis vyřizuje inž. Česka, který byl předán z Petrohradu, kdež byl pro svůj způsob psaní odstraněn. Hofi nyní zlosti proti všem Petrohradským. Záleží nám velmi na tom, aby byl odsud odstraněn a k tomu můžete vydaté spolupůsobiti Vy, jestli panu Z. zasláný dopis prostě vrátíte s poznámkou, že si nepřejete stvání, ale informace. Již jednou Vaše skupina přispěla ku odstranění takového

člověka, totiž pana J. Heyduka, taktikou propracování České Družiny, ale taktikou starce s rozměklym mozem . . .“

Vážený pane krajané! Přiznám se, že mně tento dopis Dr. Kudely velice překvapil. Nechápu, jak může spolupracovník Svazu proti kollegovi psáti, jak může kollega podrývati pádu pod svým soudruhem. Já dříve myslil, že Cechoslovák zaslal dopisy po zajateckých táborech proti Svazu a oni to vlastně dělají lidé sedící ve Svazu v Kijevě.

S jakým pohráním mluvím se tu o pana Heydukovi. My jej zde osobně neznáme, ale víme o něm tolik, že Heyduk, státní úředník a zámožný člověk, stařec snad okolo 57 let, byl jedním z prvních, kteří nechali všecko a šli na vojnu. To jest ten vděk!

Dnes jsme se sešli někdeji spolu s důvěrníkem Svazu p. H. a mluvili jsme o všem, co jsme se dozvěděli za poslední dobu. Přišli jsme k tomu vývodu, že zde na Rusi pracuje tomná síla, která naše hnutí, celou naši akci chce uvěstiti na nic, nás znesvářiti a kompromitovati před ruskou vládou a snad před celým světem. Podle mého mínění jest to Cechoslovák, který boří a jen boří. Mnoho mužů to dalo práce převědčiti naše zajatce, že v Kijevě již dlouho před vojnu se pracovalo, vydával se list, založila škola atd. a o Petrohradu nikdy něčeho jsme neslyšeli. Souhlasil jsem však všichni s tím, že provokaterská činnost Cechoslováka směřuje pouze k tomu, aby činnost k našemu osvobození byla paralisována. A práci má snadnou. Se Svazem nikdo spokojen není, každý najde svůj koutíček, aby Svaz zhanobil. A Cechoslovák nežádá daně, nevybízi ke vstupu do družiny, jen rýpe a rýpe . . .

Jen tonha přispěti k vyjasnění pravdy mne poboula k tomu vyraziti Vám obsah a jméno pisatele dopisu, vždyt přechovávác horší zloděje . . .“

*
Tě „trochu zásluhy při nynějším uspořádání československého vedení“ atd. . . ! To „uspořádání“ vypadlo dle toho a důvodně myslíme, že jest nedalekým čas, kde klub a tím jim podvedení „krajané v táborech“ s dojmovou nezáistností budou vzájemně svalovati jeden na druhého plnou zásluhu na tomto „uspořádání“.

„Nová éra české politiky začíná tak, jak jsme si jí představovali a jak jsme se o ni snažili“, píše dále páni spolupracovníci — ruské heslo „mir bez anneksi“, kijevská řeč Kerenického o českém vojsku, jestli si taktikou novou éru představovali páni učobové z česko-slovenské politiké dílny, pak děkujeme za takové „snažení“.

Téžo jsme mohli dosáhnouti bez 400 memorand a pluchů meci klubu zasláných. A stále ještě docházejí tak, že jim ukládání do klubovnyho archivu dá mnoho práce; ale přece klub uskubne si tolik času, by ujišťoval, že to byl naprosto mylný předpoklad, jakoby byl sbor spolupracovníků vzal část bývalé svazové agendy do rukou“.

A my, kteří jsme dokonce mysleli, že si tuto agendu urvali! Jak člověk může myšliti se a křivdit. Sdx.

* * *
Předsednictvo sboru zajateckých spolupracovníků v posledním čísle Cechoslováka tedy prohlašuje, že ustupuje do politického pozadí. K tomuto prohlášení činíme několik poznámek:

Zajatci před rokem povolani do Kijeva pro vykonávání kancelářských prací svazových po přání a souhlasu správy Svazu utvořili sdružení. Totéž sdružení nazváno Klubem spolupracovníků Svazu. Členové Klubu byli o politických událostech dobře informováni. Účastnili se společných pravidelných pondělních schůzí, které konala správa Svazu. Schůze měly ráz poradní a informační. Vedle toho předsednictvo Klubu bylo zastoupeno ve schůzích správy Svazu svým předsedou a místopředsedou.

Vzhledem k tomu, že schůze tyto nebyly zcela zákonného rázu, že se jednalo o naše vnitřní úřady, které souvisely s vnitřním úředním ústrojím

ruského státu, kde bylo nutno se dohodnouti a různých spletitých poměrů staré vlády, byla jednání prohlášena za důvěrná. Toto důvěrnost nebyla zachována přes to, že později tato potřeba naléhavě zdůrazňována a že jednotliví účastníci byli zavázáni čestným slibem. O všech těchto jednáních byla redakce Cechoslováka — jak se neklamně ukázalo — informována do nejmenších podrobností. Okázalo se, že jeden ze spolupracovníků používal pro sdělování těchto zpráv zvlášť smluvených značek. Jelikož skupina Cechoslováka vedla proti Kijevu vyhlazovací boj, pracovala i soukromými dopisy, bylo právě v tomto boji těchto informací výhodně používáno a zdá se mnohdy i v čas „intervenovalo“ a zakročovalo u úřadů.

V historii českého hnutí na Rusi jsou tři stáje, úplně stejné cesty, po kterých šli političtí, správně řečeno osobní odpůrci kijevské správy Svazu. Zdá se mi, že všichni tři odpůrci používali jednoho a téhož v Rusku velmi účinného prostředku. Každý pouze jinak jej jmenoval. U petrohradské redakce Cechoslováka se tomu říká „informace“ nebo — „posudky“, u druhé skupiny se tomu říká „úřední raporty“ a u třetí skupiny se tomu říká prostě „donosy“. Ciny liší se pouze formou. Obsah a skutek byl týž — možno však předpokládati, že dátně mohlo se však pracovati daleko silněji než písemně. Ovšem odměna je různá. „Donosy“ byly veřejně odsuzeny, raporty pochváleny a odměněny a „informátorů“ přinesly vítězství meč a ostruby. A k těmto ostruhám a mečům vydatně přispěly informační dopisy spolupracovníků, které byly tím zajímavější, že byly činěny s porušením čestného slibu. Správa Svazu toto neviděla — viděti nechtěla. Vycházela z předpokladu a vědomí, že činí vše, co jí za daných okolností možno, poctivě a svědomitě. A totéž věřila o svých spolupracovnících, viděla v jednání klubu pouze snahu prospěti věci. Zkušenost však ukázala, že se jednalo o vše — že jednalo se vyhradně a pouze o osoby.

Dnes to Klub dozrává. Jednalo se o odstranění kijevské správy. Proto prováděn důkaz, že vším je jediné vinna její neschopnost.

Když Klub spolupracovníků činil první pokusy udělat se pro sebe, rozlezel první letáky v úředních obálkách a vystoupil samostatně v úřední rubrice „Zprávy Svazu“, prohlašovalo a ujišťovalo předsednictvo klubu, že toto vše činí jedine s úmyslem, aby Svazu získalo širokou důvěru zajatců a české veřejnosti.

Dnes titíž páni Chalupa a dr. Patejdl mluví jinak. Jim tehdy šlo o uchránění moci, proto nemohli pracovat jako součást Svazu a utvořiti na venek samostatnou kancelář, aby pak tohoto svého vlivu dle zpracovaného plánu petrohradské skupiny mohli využiti proti správě Svazu.

Začalo se „uplatněním zajateckého hlasu.“ Práci konanou ve Svazu ohašovali za práci Klubu. Vše co došlo se ve Svazu konalo, vykonal Klub, všemi neúspěchy byl však vinen Svaz a neschopni jeho vůdcové. Zásluha Klubu — zase naopak musila připadnouti schopným lidem klubu. To horlivě se psalo do táborů soukromými dopisy.

Ukázalo se, že Klub spolupracovníků Svazu je Klubem spolupracovníků proti Svazu, což důvěřivá Správa Svazu dříve věřiti nechtěla.

Dnes mluví pp Chalupa a spol. otevřeněji; dozrávají, že pracovali proti Svazu, který měli podporovati ne platonickými prohlášeními a ujišťováními, nýbrž skutečnou prací. Měli přiznat otevřeně a mužně, že souhlasí, že pracují proti, neměli se kloubit a rozpíjvat v aktivostech, měli zahoditi všechnu tu odporost, kterou z rakouských c. k. úřadů do kanceláří svazových přenesli. Ovšem oni byli nástroji Cechoslováka, jako takovi hráli svoji úlohu dokonale.

Utěto prohlášení pozorně, naleznete v něm mnohé, co Vás překvapí. „My jsme jen konali Vaši vůli, my ne-

neseme pouze vlnu, vy jste námi spoluplivnily, my neneseeme zodpovědnost — vy jste zodpovědní — praví prohlášení Klubu.

My ustupujeme do politického pozadí. Skromná fráze! Pánové Chalupa, Patejdl, Seba ustupují do politického pozadí. Pan Chalupa přednostka zajateckého odboru, tedy nejvyšší funkcionář odbočky C. S. N. R. v Kijevě o sobě tvrdí, že je v politickém pozadí. Skromnost. On se spokojí tím, že od jeho schopnosti a práce nebo neschopnosti a pohodnosti závisí to, aby byla zajatcům dána svoboda, aneb uchráněno aspoň to, k čemu se dopravovali: On stojí v čele zajatecké akce stojí v pozadí. On se s tím spokojí. Nechce ze skromnosti více, neb to pro něho nic není.

Ze jednatel je duší spolkní vi každý z domova. Ze vlastním jednatelem — sekretářem Svazu je p. Dr. Patejdl, že tato funkce, vedoucí akci useulých krajanů na Rusi pro p. Dr. Patejdlu nic neoznamená, dokazuje to, že na toto místo kandidoval, ač je zajatec, že však to jest zcela bezvýznamné místo, an p. Patejdl dokáže svoji vlastní známou logikou velmi snadno a jednoduše, zvláště v kruhu svých přátel.

Těžší práci bude mít p. Seba jako sekretář náborové komise, poněvadž tomu tak snadno každý neuvěří, že býti sekretářem tak zodpovědné a důležitě instituce je politické pozadí.

Dnes, kdy akce naše měsíc kolébá se s práva na levo, z předu do zadu a nejvíce do zadu, je opravdu nutno pracovat ve dne v noci, ovšem nestačí pouze toto ohlásit z Petrohradu v novinách a do Kijeva napsat napomenutí, aby se tak dodatečně stalo, nýbrž opravdu pracovat. Zvolení na tak důležitá místa nese sebou i povinnosti. Teď není třeba ustupovati do pozadí, nyní třeba pracovati, ukázati svoji schopnost, ukázati skutky a ne pouze rozdávati těšinská jablčka, pro které jste měli dříve tolik ironie a posměchu a našli tolik opovržení, které stihalo i ty, jejich jménem se posílají.

Ty Vaše plné moci ze zajateckých táborů, již jste obratně použili ku zvolení svých osob, vám mohou býti důkazem, že jste nejednali čestně, vydávajice se za spolupracovníky Svazu. Otevřené Vám to říká důvěrník.

Dnes se to již stalo, třeba abyste ukázali, že Vaše vedení dovede splnití tužby a přání, se kterými plné moci v zajateckých skupinách byly podpisovány, je třeba nyní prověsti jasný důkaz, že je pravdou, jak jste tvrdili, že vinou neúspěchu je jen neschopnost vedoucích jednotlivců. Dnes není čas usupovat do pozadí ani politického, leč by to vaše pozadí bylo opravdu „politické“ aby na jiné svalena byla vina a vy zůstali a dále jedine schopnými. Dnes ukáže, že jste schopnějšími než nenáviděná kijevská správa, kterou jste shodili do propadlišť.

Pane doktore Patejdlu, působe k tomu, aby členové Svazu, kteří loňský rok odpirali placení národní daně, tak činili, aby tato částka byla sčítována, aby se mohl každý převědčiti, co jste již vykonal aspoň za ten měsíc, co Vám sjezdem uloženo, vyplňte i další úlohy na Vás vložené a pak máte možnost jíti do pozadí.

Ty dopisy, které nemůžete vyříditi, Vám dokazují n e m o r á l n o s t Vašeho postupu. Když si uvědomíme, že jste si toto mínění vyvolávali vědomě, přichází se k termínu, kterého jste tak s chutí používali: klamání veřejnosti, podvod. — ka.

Neodvislý politický týdeník „Revoluce“ vychází každou středu ráno

Redaktor a vydavatel:

VLAD. TH. SKOKAN.

Kijev, Dmitrijevská 28.

Redakce a administrace: Rejtarská 8. Úřaduje se denně od 6. do půl 8. hod. večerní, v neděli od 10.—12 hod. Jednotlivá čísla v prodeji 12 kop.

Друкарня Князского Союзу в Кіеве. Кня.

REVOLUCE

NEODVISLÝ POLITICKÝ TÝDENNÍK.

Z ADMINISTRACE.

K nákladu tohoto čísla přiložili jsme pečovatelné poukázky a žádáme, aby všichni, kdož přejí si, bychom jim náš časopis pravidelně zaslali, předplatné nám zaslali. Příště budeme časopis pravidelně zaslati jen těm, kteří předplatili, a těm, kteří nám písemně sdělí, že časopis předplatí. V Kijevě možno časopis předplatiti v administraci Rejtarská ul. 8 v úředních hodinách (od 6. až půl 8. h. večer). Jednotlivá čísla možno koupiti u vrátného hotelu „Praž“, Vladimířská 36.

Prohlášení

Prohlášení

českých národních socialistů k příslušníkům strany-zajatecům!

Bratři!

Skoro plná tři léta zápasu vojska našich spojenců s turdošijným nepřitelem a ulačovatelem práv malých národů. Konečný výsledek tohoto obrovského zápasu je zdržován dosavadním odporem centrálních mocností, které oběť vše poslední, aby zastavily — byl jen na hodinu, smrtelnou porážku, rozhodující o jejich bytí či nebytí. Historie této tříleté války nešetřila spojence oněch kritických okamžiků, jež často ohrožovaly společné dílo, spočívající ve zdárném výsledku války. Leč k úžasu nepřítel, vrátila se situace vždy do stadia, pro spojence vždy uspokojivého a zaručujícího vítězství jejich spravedlivé věci. Po vstoupení Ruska, Francie a Anglie do válečného stavu s Rakouskem a Německem, přišla řada ostatních států, Itálie, Japonsko, Rumunsko a Amerika, aby zajistily porážku Německa, ohrožujícího jejich všeobecné zájmy v Evropě i mimo Evropu. Síla těchto spojenců nedá pochybovati o tom, že krajní odpor našich nepřátel bude zdolán i kdyby trval ještě několik roků!

Jedním z hlavních cílů spojenců jest osvobození malých národů — jmenovitě slovanských,

od útisků cizích vlád, neboť pouze takto bude zabezpečen mír budoucí Evropy. Český národ, dokumentující svoji historii staletý boj proti násilí Německa, prožívá nejvážnější chvíli novověku:

Budťo vyjde z této války jako národ svobodný, od nikoho nezávislý — aneb zůstane odsouzen k dalšímu vývojovému boji, za svoji samostatnost! Na obě tyto perspektivy budoucnosti má náš národ svoji vůli a práci významný vliv. Toto chápou všichni čeští političtí činitelé ve vlasti a s nimi celá trpce zkoušející vlast! Proto musí i tvrdé stěny rakouského parlamentu nastavit sluch požadavkům česko-slovenské samostatnosti, jež má otevřítí okovy, svírající po více než tři sta let desetimilionový národ.

Bratři! Obracíme se k vám v hodinu dvandětu, kdy osud drahdého národa má býti na dlouhé časy zpečetěn.

Bratři! Obracíme se k vám v hodinu dvandětu, kdy osud drahdého národa má býti na dlouhé časy zpečetěn. Vzpomeňte příkazů dějin, svých předků a programu strany! Všechny tyto důvody volají vás neprodleně na stráž! Rakouská vláda zbavila český národ řady politických borců za svobodu, odstraněním a žalářováním vůdců národa, mezi nimiž na prvním místě jsou poslanci české strany národně-sociální bři: Klofáč, Choc, Vojna, Buřival, Nelotický a j.

Národ postrádá těchto sil a jen na nás záleží, abychom svoji práci vyvážili tyto krajní potřeby v politické situaci vlasti. Voláme k vám, drazí bratři, z řad česko-slovenského vojska, ze závodů na obranu i zajateckých táborů:

Nenechte přežiti Rakousko tento kritický okamžik, odpovězte na žalářování a ubíjení našich bratří vstoupením do řad česko-slovenského vojska, posilující takto nadějnou posici národa ve vlasti i za hranicemi!

Vojenská účast v tomto osvobozovacím zápase zůstane věčně neocenitelným činem poctivého, českého člověka, protože tato je zárukou splnění našich tužeb. Vaše dobrovolné vystoupení ve vojenských řadách rozhoduje o lepší budoucnosti Vaší, Vašich pokolení a celého národa. Jen tehdy, budeme-li svůj odboj proti Rakousku dokumentovati zbraněmi, mohou spojenci stavěti se za zří-

zení svobodného Česko-slovenského státu...

Proto hlase se a vstupujte do nových řad česko-slovenského vojska!

Kijev, 11. června 1917.

Jos. David, red. „Obrany Lidu“, Fr. Turek, tajemník české mládeže nár.-soc. Praha-Viďeň, J. Ausobský, red. „Východočeského Kraje“, Jos. Pšenička, dův. České str. nár.-soc. v Liberci, A. O. Krejčí, red. Mor. Ostrava, Jan Sequens, „Mor. Lid“, Brno, Joža Hrouda, Roudnice n. L.

Odbočka ČSNR potvrzena.

Naše vedoucí národní instituce na Rusi třetím revolučním sjezdem ustanovená, Odbočka ČSNR jest potvrzena.

Vítáme tento fakt jako pozitivní událost.

Vítáme tento fakt jako pozitivní událost.

Sama o sobě ovšem, bohužel, neznamena krok ku předu, nýbrž pouze znovudosažení mety, na které jsme již jednou stáli, a to dne 20. ledna 1917, kdy byla potvrzena „Česko-slovenská Národní Rada na Rusi“ — osudné paměti.

V podstatě tehdejší „Národní Rada“ a dnešní „Odbočka“ se neliší co do zamýšleného účelu: řídití náš odboj proti Rakousku, pokud se odehrává v ruské říši.

Ideově vyniká dnešní útvar naší vedoucí instituce nad minulý svým jasným vyjádřením celistvosti české revoluční akce na evropském kontinentě, čili jinak řečeno, základní myšlenka dnešní odbočky ČSNR jest výslednicí snahy uzakoniti podřízenost české akce na Rusi pod centrální vedení této odbojné akce v Evropě.

Co do praktické stránky však, totiž co do účelnosti a vydatnosti v kvantitativním smyslu Odbočka ČSNR stojí za zrušenou „Česko-slov. N. R.“ To vyplývá z ducha a vzniku jich stanov.

V podstatě potvrzení odbočky ČSNR neznamena nic jiného než uznání ruskými úřady libovolné korporace z vlastní iniciativy utvořivší se, podobně jak se to má s libovolným komitétem aneb spolkem. Ruské úřady prostě be-

rou existenci takového útvaru na vědomí, schvalují jej a dále z jeho existence pro ně nevyplývá žádný závazek vůči němu. Obrátili-li se tento útvar k nim s nějakou záležitostí, musí tak činiti jako uchazeč, o jehož žádosti od případu k případu se uvažuje.

V tomto ohledu bylo daleko lépe se stanovami „Česko-slov. N. R.“ na R. t. zv. Dyrichovy.

Jich § 8. stanoví závazně pro ruské úřady:

„Rada má právo stýkati se s vládními institucemi, které jí ze své strany odevzdávají k usnesení žádosti a oznámení zasláná jim přímo česko-slovenskými spolky a jejich Svazem.“

V duchu tohoto paragrafu ČSNR na Rusi byla koordinována ruským úřadům, jako rovný mezi rovnými, s nimiž třeba zacházeti s odpovídající šetrností a ohledem.

a ohledem.

A v tom ležela kvantitativní vyšší cena stanov bývalé instituce.

Zdá se, že s čím větší časové dálky na zrušenou „ČSNR na R.“ budeme se divati, tím více nám bude se vtírati v mysl úvaha, že násilný přechod z jedné instituce ku druhé nejen že byl zbytečný, ale přímo škodlivý. Přijde-li však česká veřejnost k tomuto úsudku, z toho vyplývající výtčky učiní sama sobě. Neb všichni, až na malé výjimky, brali účast na takovém postupu, bez ohledu na politickou směrnicí.

My jsme byli nespokojeni s osobním složením ČSNR na R. znepokojeni její tendencí nezdůrazňovati oficiálně souvislost s centrálním vedením národní akce. Ujišťovalo se, že pod starým režimem se tak nemohlo státi. Takové tvrzení má mnoho pravděpodobnosti pro sebe a nebudem zde jim dále se zabývati.

Budť tomu jak budť, minulá ČSNR na R. měla cosi v sobě, co vzbuzovalo jistý pocit nevolnosti i u těch, kteří za každou cenu a s kýmkoliv chtěli pracovali, snad proto jen, že její neodůvodněné dlouhé a pracné utvoření se bylo učinilo divákem nervosním.

To však, jak se mi dnes zdá, nebyl ještě žádný rozumný důvod, nenechati vyříditi touto Radou nejnaléhavější národní úkoly

až do Sjezdu; na tomto pak mohlo se přikročiti k revizi jejího osobního složení, předs. osobu nevyjímaje. Vábec opravy v každém s myslu, tedy i v statutu, byly zvláště za nového režimu uskutečnitelnými; vzhledem k starému režimu min. Pokrovský počítal s opravami na Sjezdu.

Při nejmenším fungování ČSNR na R. až do Sjezdu byli bychom se ve vojenské otázce vyhnuli oněm úskalím, které se nyní z rozčleřených proudů vnitřně-ruské politiky vynořují. A nevyhnu-li jsme se, tu náraz na ně nemusel by nás tak znepokojovati jako dnes, kdy proces ztělesnění našeho vojenského programu se opozdil právě o dobu přechodu ze staré vedoucí instituce na novou. Kadlec.

Francouzská expedice.

Jak se dovidáme, byly se strany francouzské vlády učiněny příslušné kroky, aby česká vojenská výprava do Francie mohla se uskutečnit. Jest nyní úkolem našim formovati expediční oddíl.

Než jako každá i ta nejmenší otázka, týkající se našich věcí v Rusku, tak i otázka francouzské expedice, se komplikuje.

Sama o sobě otázka ta není již proto jednoduchou, že tentýž organizační orgán (formovací komise), který stává české vojsko na ruském frontě bojovním, má postarati se zároveň o expediční oddíl pro Francii.

Bylo by přímo divem, kdyby za takových okolností se nevyškly osobní zájmy a jednostranné akci nebrzdily.

Kolují o tomto předmětu různé zprávy, kloníme se však k tomu náhledu, že na konec zájem věci najde i u vedoucích osob porozumění.

My z naší strany nahlížme, že obava, ztratiti místoosti již získané pro ubytování vojska v případě, že by se otáležo plniti je nabranými nováčky, zasluhuje vážeého přemýšlení.

Východisté z této situace jest teď nadmíro nesnadné. Zříditi dvě oddělené formovací komise? Z toho by povstala nekonečná taňance s ruskými úřady. Mimo to, zříditi „francouzskou“ formovací komisi, narazilo by na tísnivé pro nás diplomatické ohraničení, že totiž české části ve Francii musí vystoupiti jako součástí ruské expedice ve Francii, t. j. v ruských uniformách.

Zbude tedy jen jediné: žádati od formovací komise, by zaujala stanovisko k vojenské akci české a to ne již výhradně z užšího hlediska ruského, nýbrž evropského.

Kdyby vojenská a politická akce spojeně se vyvíjela tak, jak by měla, totiž, že by byla výslednicí stejné dobré vůle k vyplnění spojeneckých povinností — a co se nás obzvláště týče — stejné nálady vyhověti našim českým požadavkům, řešení nebylo by pak těžké: nabíralo by se prostě po stejných dílech pro české vojsko na ruském a na francouzském frontě.

Vojensko-politická situace (a z toho plynnou konjunktura pro naše snahy, vzhledem na různé možnosti), tak jak se bez zabarvení jeví, našla svoji ilustraci v „Kijevaninu“, ze dne 7. června, z něhož jeden článek podáváme ve výtahu:

Sъ чувством разочарования покидал Петроградъ францускiе и англискiе социалисты—рабочiе, съ горькою отзываясь о результатахъ своей поездки въ Россiю. Вандервельде, Гандерсонъ, А. Тома, нерасходившия нотки звучать въ рѣчахъ итальянской социалистической делегации въ лицѣ Горацио Раймондо и Иппоченто Каппа. Представители социализма демократiи бѣжали къ намъ съ братскимъ сердечнымъ привѣтомъ, въ русской революцiи западныхъ социалисты хотѣли видѣть тор-

жественно обличъ наемство. Грусина действительность разбиваетъ красноречивую мечту.

А. И. Кесовицъ приводитъ изъ „Вечери. Врем.“ отрывокъ писемъ русскаго солдата изъ Францiи: союзники считають насъ изъ зини ками, прислуга во францускiхъ отелѣхъ отказывается служить русскимъ, англичане не отвѣчаютъ на поклоны нашихъ офицеровъ, толпа освистываетъ когда то „дорогихъ господейверъ“. Уже начинаеть проявлять всеобщее презрѣние къ державамъ, нарушившимъ долть чести къ народу, продающимъ друзей въ чашу опасности. На Западѣ не представляють всей глубины нашей внутренней разрухи, наступившей прострации духа, когда для гражданина рубль прибавки дороже славы, достоинства родины. Свободная нация сознательно терпѣтъ тяготы войны, безъ колебаний выполняють все обязательства по отношению къ намъ, свободный русскiй народъ платитъ за то вѣрнымъ союзникамъ черной неблагодарностью.

... вывозъ Германiи привирала Россiя въ цѣломъ, наша демократiя звала, куда мы идемъ, чью поднимаетъ перчатку, и кланяетъ довести до конца начатое дѣло.

Теперь звучать инны пѣсни, мы разрываемъ по образцу кайзера „лацель бумага“, но не пьемъ даже мужества признать въ предательствѣ, подмигиваемъ мѣткими словами оправдания, лечемъ что-то про перемпрѣ, империализмъ, коварство Лондона.

Vzhledem na tuto situaci nemohou vážiti více stejně v politickém výpočtu naše vojenské manifestace na rozličných frontách. Koncepcie naší vojenské akce nesmí státi stranle na počátečných předpokladech, nýbrž musí elastičně přizpůsobovati se politické konjunkturě. A tím jest dána směrnice, kterou žádáme od formovací komise v tomto okamžiku. Francouzská expedice vstupila do popředí národního zájmu; vynaložiti více na vojenskou manifestaci na ruském frontě než se vyplati, nedalo by se ospravedlniti. Při této manifestaci může přijiti nyní v úvahu pouze její nutná minimum.

Opačně se to má s francouzskou expedicí. Na tu třeba vynaložiti všecky síly — Archangelsk brzy zamrzne. Sdx.

Z redakce.

Když jsme v den zahájení sjezdu v prvním čísle našeho časopisu uvedli článek „Za očistu našeho veřejného života“, vedla nás jediná snaha: poukázat ještě závčas, takřka v hodině dvanácté, české veřejnosti, která se tak četně na sjezd sjela, na nebezpečí, jež viděl jsme v tom, že v osobním složení Stefanikovy odbočky ČSNR v čelo, na místa nejzodpovědnější postavení jsou lidé krátce ještě před tím těžce kompromitovaní stykem s vyzvědači, lidé, kterým zajisté máme co děkovati, že dnes naši „přátelé“ v Rakousku jsou o našem revolučním hnutí v Rusku dopodrobna informováni ve všem z toho plynnoucími důsledky.

Uvěřejniti, jak těžce lidé ti se kompromitovali v naší národní věci, varovati závčas českou veřejnost, pokládali jsme za svoji národní povinnost. Kladi jsme veškeré naděje do politické vyspělosti delegátů sjezdových, že obvinění ta, třeba jen zhruba v krátkém článku nanesená, budou dostatečným důvodem, aby jako reprezentace národa uvázili i svoji zodpovědnost, kterou na ně klade volba lidí politicky těžce kompromitovaných.

Neboť jest myslitelné, že nalezneme se stát, který by ponechal na místě anebo naznačil ještě na význačnější a zodpovědnější místo vyslanec, který agentům nepřátelského státu dal — anebo, chcete-li, nechal — nahlédnouti do nejtajnějších dokumentů? A je dokonce možno, aby takový stát

nepronásledoval a nečinil neškodnými lidé, kteří nejsou jim zpřimocněni, však majíce státní dokumenty v rukou, ukazovali je s dětskou naivností vyzvědačům?

O tom rozhodnutí bylo úkolem politické vyspělosti sjezdu!

Nestalo se tak, náš parlament skládal se příliš ze složek podléhajících agitacím heslům, byl dokonalem experimentem v politické praxi použité psychologie davu a v našem životě „za očistu českého veřejného života“ viděl pouze agitaci, předvolební výbuch.

Není tomu tak! Měli jsme pro druhé číslo připraveno detailní vysvětlení k prvému článku. Ze jsme je neuvěřejnili, mělo přičítu v tom, že lidé, na jejichž kompromitovanost v politickém životě jsme jasně ukázali, byli, třeba poněkud provokativně, přece jen v čelo odbočky zvoleni. Dáno bylo heslo: národní disciplína, a my jsme se podrobili.

Leč v č. 96. „Cechoslávka“ v článku „Aby bylo jasno“ redakční kruh tohoto časopisu smíchal — jak jsme v minulém čísle v článku „Z redakce“ uvedli — věci prof. Masaryka s aferami, o nichž my jsme psali, a byť i nejménováno, že psala o nich „Revoluce“, přece psal o aferě Durasové jako o lži druhé, o Schelkingovi jako o lži třetí.

Tím redakční kruh „Cechoslávka“ přímě nás vyprovokoval, abychom zejména na jeho „aferu č. 2“ vrhli plné světlo, což činíme níže v třech kapitolách, obsahujících plná fakta.

Činíme tak s plným vědomím nejen otázky své osobní cti, na níž by mohlo padnouti podezřem utrhačím, lživého psaní, ale i s plným vědomím, že právě nyní, když lidé a la Grim jsou vyhazováni ruskými revolučními ministry z Petrohradu, doba, kdy naše jasně vyslovené revoluční stanovisko s devisou „Delenda est Austria“ pospíháno jest styky také — českých revolucionářů s agenty rakouské vlády ve Stockholmu a la Renner, kdy dějí se pokusy přivésti na český politický trh zboží „la autonomie v rámci Rakouska“ — že tato doba přímo volá nás k tomu, abychom dali detailní objasnění v záležitosti Durasové.

Česká veřejnost nechť věc posoudí sama. Shoda okolností v této afáře jest tak jasnou, že každý člověk se zdravým rozumem pozná, na čí straně jest pravda a na čí straně provokace. A pak zajisté odvrhne od nás pomluvy, že porušujeme národní zázeň a postaví své ultimatum prof. Masarykovi, aby lidem, při nejmenším v politické praxi tak neschopným, vzal z ruky vedení politické naší akce, nechce-li, aby ovce jeho úmorné činnosti bylo pohlíváno aneb dokonce zničeno.

* * *

I.

Jedného dne v červenci 1916 pozoroval ing. Král*) na psacím stole poslance Dyricha visitku Durasovnu, představujícího se jako korrespondent amerického listu „New-York Herald“. Na otázku, jak tato visitka se k němu dostala, odpověděl p. Dyrich udíveně, že pánové z redakce Cechoslávana (p. Pavlů) doporučili Durasa jako vlivného a vzácného přítele českého národa, že měl s nim interview o své misi v Rusku a že již po několika dni Durasa jej každodenně navštěvuje, tak že je „mu to už ob-

*) Inž. Jan Král jest české veřejnosti na Rusi známý jako člen bývalé „Cechoslavenké národní Rady na Rusi“. Dříve než dle jemu daných instrukcí od šinitelů ve vlasti dal se k dispozici pana posl. Dyricha, prodělal na Balkáně, dle instrukcí těchto šinitelů, organizaci odbojné činnosti všech balkánských krajanůvých spolků. Z těchto dob datují jeho úzké styky s ruským generálem štrámem. Na tuto okolnost upozorňujeme zvláště naše čtenáře, by porozuměli roli, kterou osobnost p. Králova v této záležitosti hraje.

tížné, že však nechtě býti vůči němu nezvládčivým vzhledem na zmlouvou vřelou přímluvu pánů z „Čka“. Ostatně přý p. Durasa hodí odcestovat do Francie.

Ing. Král, který dobře věděl, kým Durasa jest již z dob svého pobytu v Bukarešti, varoval posl. Dyricha a dal mu náležitě vysvětliti o osobě tohoto špiona.

Druhého dne již, a to bez intervence ing. Krále, byl Durasa ruskými vojenskými úřady zatčen a pp. Dyrich, Crkal a Stafl byli voláni k výsledku, poněvadž Durasa odvolal se na ně, že ho dobře znali.

Den na to byl i ing. Král volán k výsledku, poněvadž posl. Dyrich při svém výsledku poukázal na něho. Ing. Královi řekli, že Durasa je dlouho hledaným instruktorem německé špionáže v Rusku, což ovšem p. Krále valně nepřekvapilo, neboť znal dřívější styky Durasovy s německou misí v Bukarešti.

Několik dní po tom mluvil ing. Král o zatčení Durasové s redaktorem Pavlů, a tento (podobně jako v jiných rozmluvách ostatní členové redakce) mu potvrdil, že p. Durasa je jim po dlouhé měsíce znám a že redaktor Pavlů byl v žd y také podezřelým.

„Podivně ovšem je“, (užíváme zde obratu, se šlechetným úmyslem použitého článku „Aby bylo jasno“ v Cechoslávku č. 96.) že přes podezření tak starého data redaktor Pavlů doporučil Durasa poslanci Dyrichovi, ještě podivnější však, proč zatčený Durasa neodvolal se na tak staré známé z redakce Cechoslávka, nýbrž na tak novopoznané známosti pp. Dyricha, Crkala a Stafla.

To jest prvá kapitola této historie, kterou „Cechoslávka“ zhuštil „ovšem podivným“ svým způsobem, mito řádky:

„Durasa obrátil se za vojny na ČSNR o spolupráci, ale jeho nabídka přijata nebyla. Mluvílo se s ním, jako se mluví s každým, ale mluvílo se s ním opatrně. Zůstane zasluhou petrohradských kruhů, že Durasa odstranili z veřejného života. Podivně ovšem je, že při prvním jeho zatčení byl nalezen v papírech Durasových list od poslance J. Dyricha.“

II.

Dne 27. února tohoto roku, Durasa dostal se na svobodu za zmatků revolučních, kdy petrohradská vězeňi vzata útokem a bezmyšlenkovitě veškeri vězňové pustěni na svobodu bez ohledu na to, proč byli uvězněni.

Dne 6. března, v době, kdy Durasa byl již sedm dní na svobodě, pan Hurban ptal se poslance Dyricha v přítomnosti pana Gerovského v Café Empire, je-li mu známo, že Durasa je na svobodě a navštívil-li již poslance Dyricha. Když posl Dyrich záporně odpověděl, podotkl výsměšně, má-li i ing. Král nyní nějakých důkazů proti Durasovi, když archivy byly spáleny v době nepořádků.

Pan Hurban ovšem, mimochodem řečeno, úplně zapomněl, že revoluční spílání sice archivy policie a gendarmerie, je však archiv generálního štábu, který o Durasa jako špiona také se interesovalo, zůstal nedotčeným.

Vojenské úřady ovšem ihned počaly se sháněti po neopatrně propuštěných vyzvědačích a podařilo se jim asi 4 dny po rozmluvě posl. Dyricha s p. Hurbanem, zatknouti Durasa v bytě p. Cermákovi na Znamenské ulici v domě č. 19.

Dne 13. března telefonoval pan Cermák ing. Královi o neprodenou schůzku v kavárně Reuter. Upozorňu tohoto vyzvání ing. Král našel p. Cermáka ve společnosti páne Hurbanově.

Pan Cermák vytasil se na několika listech anglicky psaným dopisem Durasovým, kterýž z v č z e n í d e

*) Viz zasláno posl. Dyricha v tomto čísle.

stal od Durasa (jakým způsobem?). V tomto dopise Durasi dlel též zmínka o ing. Královi, žádaje p. Cermáka, by se za přimluvil u ing. Krále, by byl osvobozen. Bude při propuštění prohlášen Král, že se v Durasovi změnil a že to je jiný Duras, jehož ruské vojenské úřady hledají.

„Podivná ovšem je“, jak Durasi mohli odvolávat se na ing. Krále, neznaje jej vůbec, jakož i to, kým byl uveden v domněně, že pan ing. Král jej z něčeho vinil a že mu může pomoci?

Pan Cermák tvrdil vůči p. ing. Královi, že milice zatkla Durasa v jeho bytě (Знаменская 19) a že on sám milici na možnost Durasa zatknouti upozornil.*

„Podivná ovšem je“ dále, že v lhůtě uplynulé od propuštění na svobodu až do Durasova zatčení, tedy ve lhůtě 10 dní Durasi ucházel se docela volně u p. Wolze, Cermáka a jiných petrohradských Čechů o půjčku 2000 rublů, by mohl odcestovat, že dokonce vyloučil Petrobhradského spolku na základě zakročení pana Cermáka o této půjčce jednat. Výbor půjčku zavrhl s odůvodněním, že Durasi není členem spolku.

Po opětovném zatčení Durasi byl interviewán v Dumě, kde ho střežila speciální stráž. K největšímu úžasu vojenských úřadů však dne 14. března cela Durasova byla prázdná. Stráž nemožno dáti dostatečného vysvětlení byla arestována.

Tím jsme skončili druhou kapitolu Durasovy historie, kterou jinak mnohomluvný „Čechoslovák“ v již zmíněném článku odbývá lapidárně takto:

* Vzhledem na toto tvrzení stovnejmež staf „Побѣды немецкаго шпіона“ uveřejněnou v petrohradských denících dne 15. III.

Побѣда немецкаго шпіона.

Вчера представителямъ петроградской милиціи срочно было предложено принять самія энергичныя мѣры къ розыску и задержанію опаснаго немецкаго шпіона, бѣжавшаго изъ оныхъ дѣлъ изъ зданія Г. Думы.

Скрывшійся въ немецкій атеатръ, и являвшійся, какъ передаютъ, инструкторомъ германскаго шпіонажа въ Россіи, жилъ въ Петроградѣ по паспорту американскаго граждаина Вильгельма-Гуго Дурасова.

Въ сентябрѣ нѣмецъ былъ изоблуженъ въ самозванствѣ и задержанъ. Въ то же время наши власти выяснили, что Дурасовъ является опаснымъ нѣмецкимъ шпіономъ, располагающимъ крупными средствами и серіей секретныхъ связей. Когда началась революція, опасный нѣмецъ сидѣлъ въ одной изъ петроградскихъ тюрьмъ, числясь подсудственнымъ арестантомъ.

Революціонная волна выбросила его на улицу и предоставила ему полную свободу. На другой же день Дурасовъ занялся работою по шпіонажу, подыскивая безнадобнымъ матеріалъ и восстанавливая потеряныя связи.

Къ счастью о дѣятельности шпіона сразу же узнали въ милиціи. Послѣ упорныхъ усилій удалось выяснить, что Дурасовъ часто бѣгаетъ въ домъ № 19, по Знаменской улицѣ.** Здѣсь его застали и арестовали.

Задержаннаго подъ усиленнымъ конвоемъ препроводили въ зданіе Г. Думы и передали въ распоряженіе слѣдственной комиссіи. Но разпорюженію послѣдней, Дурасовъ былъ оставленъ въ зданіи Таурическаго дворца. Ночаду успѣлъ нѣмецкій шпіонъ бѣжать.

Бѣжавшій шпіонъ высокаго роста худощавый. Онъ называетъ себя американиномъ, говоритъ по русски правильно, но съ характернымъ нѣмецкимъ акцентомъ.

Подотыкѣме, же jako všechna sdělení, jednající o špionech, toto jest communique generálního štábu.

„Když se za revoluce podařilo Durasovi dostat se na svobodu, byly to opět petrohradské kruhy, stojící za Čechoslovákem, které po zneškodnění jeho rejdy“.

III.

„Podivná ovšem“ kapitola třetí. (Vypadá tak, jakoby sem nepatřila).

Dne 10.—23. dubna, tedy 10 dní před sjezdem, byl v Kijevě zatčen, z čista jasna, v noci, již František Král, který přijel na sjezd jako místopředseda a delegát nového spolku „Jiří z Poděbrad“ v Petrohradě.

Vysvětlilo se později, vlastně velmi pozdě, že stalo se tak z rozkazu velitele jiho-západního frontu na základě denunciacie vyšlé . . . odkud?

„Podivná ovšem je“, že již 9. dubna v petrohradských kruzích stojících za „Čechoslovákem“ v rozhovorech bylo lze dozvědět se senzáční zprávy, že byli v Kijevě zatčeni pp.: Dvřich, Vondrák a Král.

K nemalé mrzutosti všech, kterým na tom záleželo, aby inž. Král na sjezdě nebyl, byl týž 20. dubna, v den zahájení předprad, p. puštěn z vazby, za rozpačitých onulv vojenských úřadů.

Ale inž. Král se na Sjezd přece jen nedostal.

Dne 24. dubna verifikační komise zástavila sjezdu, by rozhodl o přípustění delegátů spolku „Jiří z Poděbrad“. Proč se páni z verifikační komise ukázali tak skrupuloslami, není dosti vyjasněno ještě dnes, ať se jednalo o spolek, který byl dávno před sjezdem rádně do Svazu přijat.

Tu vystoupil p. Hurban, a jal se zřítavě sesměšňovati ustanovení se tohoto spolku, dílem proto, že jistá část členů sestává z Rusů, dílem pak uvedl v pochybnost realnost členství jistých členů, pochybnosti, které jak se dnes ostatně ukazují, byly p. Hurbanem zlomyslně vynyšeny. Vlivem řeči p. Hurbana ohromná většina Sjezdu, jdoucí jako berani za „machry“ českoslovácké kříky, odhlasovala nepřipustění delegátů spolku Jiřího z Poděbrad.

„Podivná ovšem“ byla tato slova z řeči delegáta Kratochvíla (petrohradského výpomocného spolku): „Ten spolek (Jiří z Poděbrad) byl zřízen jedině k tomu účelu, by ti páni (Král at.) se dostali na Sjezd a tam dali protokolovati své řeči.“

Když humorista vystavuje vysvědčení zachovalosti.

V č. 20. ze dne 25. května 1917 „Svavjarskago Věstnika“ uveřejněno bylo toto

Prohlášení:

„Hluboce lituji urážek, jichž jsem se dopustil vůči členům spolupracovníků Svazu pod článkem „Klub Píckwickův“ v „Rev. luei“ ze dne 23. dubna 1917, číslo 1., zejména hluboce lituji nemravného útoku proti osobě B. Pavla, člověka ryziho a čestného a prosím uražené pp. pracovníky Svazu: Chalupu, Dra Patejdu, Dra Kudelu, Sébu, Phc. Papouška i MUC. (tak vida, najednou! Pozna. redakce), Fišera, za odpuštění.“

Jako důkaz opravdové lítosti, podávám to, že veškeré styky s redaktorem Skokanem i skupinou „Revoluce“ přerhují a odcházím na front.“

Дѣйствующая Армія.

15. května 1917.

Jaroslav Hašek.

V č. 22. ze 7. června 1917 téhož „Svavjarskago Věstnika“ čtena neměně zajímavou obranu pp. E. Erchen a K. Starého, známých sokolských činitelů, ve které se praví:

„Jak sokolové „přede vším duší“ z redakce „Čechoslováka“ šli od okamžiku svého zajetí za hlasem svého srdce, o tom známe dojemně příklady. Víme na př. z úst hlavního redaktora p. Pavla, že trvalo to několik dní, nežli se podařilo pohnouti ho ke vstoupení do Družiny — eh,

co to piš k tomu, aby se usadil do teploučkého místa v tylu a místo meče chopil se péra, aby v této tak pohnuté době, bojuje a Točkem, vyplnil citelnou mezeru ve vědomostech duševně zanedbaných zajatců o Kantské filosofii.“

Tedy pp. Erben a Starý potvrzují to, co jsme řekli v č. 1. našeho listu v článku „Za očistu našeho veřejného života“ o těžkém přerodu e. a k rak. důstojníka B. Pavla na českého revolucionáře.

Pokud se týče zajímavého prohlášení páne Haškova, víme, že zasláno bylo všem českým listům.

Však „Čechoslovák“ je neotiskl; patrně samotnému p. Pavlu toto „vysvědčení zachovalosti“ se zdálo příliš — neočekávaným, a přelšel-li je mlčky, tu ovšem dlužno porci dobrého vkusu a žurnalistické mazanosti. Domníváme se alespoň, že „domáci pán“ — totiž p. Pavl — v tento čas zrovna se vrátil ze Stockholmu, jinak by mu byl hausmistr p. Zapletal zajisté s prohlášením páne Haškovým něco vyvedl, jak již bývá v nestřežených okamžicích jeho zvykem.

Otskujeme proto zmíněné prohlášení proti nám v zastoupení „Čechoslováka“, jako dokument o prostedcích a metodách, které do našeho polit. života zavedl „Čechoslovák“ a jeho tlampači.

O článku páne Haškově (Klub českých Píckwicků) se př líš šítit nebudeme. Byl nám dán k dispozici spontaneě, jeho forma zdála se nám být ovšem poněkud příliš osobní, leč uver jímli jsme jej v úvaze — a toho mínění jsme ještě dnes — že je to chef-d'oeuvre politické satiry, daru pozorovacího a humora talentovaného autora. Jak vidno, zachovali jsme si ještě dnes dosti nestrannosti proti osobě, která nás zradila. Ostatně přiznáváme upřímně, že nám to nepřipadá těžkým, neb p. Hašek s tímto extempore po politicky zabilie e moribus nil nisi bene.

Můžeme jen litovati v zájmu jeho posmrtné vzpomínky, že podléhl teroru politických metod, k nimž do českého vojska byl dodán recept z r. dakce „Čechoslováka“. Pp. debrovolci Hašek a Hájek totiž náleželi k opoziční skupině Klubu „polupracovníků“, tak zvané skupině ze dne 12. října. Před sjezdem byli pp. Hašek a Hájek dle rozhodnutí delegátů české Brigády imperativně odstraněni z Kijeva s odůvodněním, že náleží k politické straně. Revoluční vojínům vydobytá politická práva ovšem pro ně neplatila, ta platila jen pro debrovolce-členy klubu spolupracovníků z většiny.

Na frontě po vyjiti l. čísla „Revoluce“, byli oba páni arrestováni dlouho ve vazbě držáni a konečně postaveni před jakýsi soud, který konečně přiměl p. Haška podepsati „dobrovolně“ prohlášení, o kterém mluvíme. A tak se stalo, že duch páne Haškův je úplně o tom přesvědčen, že p. Pavl je ryzi a čestný člověk, a že je možné, že nás postraší pro tento článek, k jehož napsání nás nikterak nevedla nenávisť aneb pomstychtivost k němu, ze záhrobi.

Z reminiscenci k situaci.

Je velmi těžké, aby po boji nebylo ani poražených ani vítězů: v rozhodných bitvách záleží právě na tom, aby jedna strana byla vítězem a druhá poraženou. Sjezd československé veřejnosti na Rusi byl jednou z nemnoha takových rara avis, kdy nebylo docíleno rozhodnutí definitivního a spravedlivého, kdy není skutečně vítězů ani poražených — kdy obě strany jsou poraženými, ježto vítěze spravedlivého nebylo.

Příčinou tohoto nedokonalého urovnání poměrů v české veřejnosti je nedůslednost, osobní zášť

a změna režimu. Za samozřejmou byla uznána zásada, že o otázkách, týkajících se zajatců, mají rozhodovati pouze zajatci a stejně tak i záležitosti týkající se krajanů usudých na Rusi mají býti vyřizovány opět jen výhradně Čechy — ruskými poddanými. Společné záležitosti mohly by býti vyřizovány komisí sestavenou jak ze zajatců, tak i z ruských Čechů. Tím bychom se byli vyvarovali zjevu, že zajatci volili do Odbočky ruské Čechy, a tito zase naopak zajatce, takže dnes stojíme přímo před směšným faktem, že místo předsedou Odbočky Národní Rady, jež vyřizuje výhradně záležitosti, týkající se zajatců a některé záležitosti společné jak zajatcům tak i našim krajanům usudým na Rusi, je dnes ruský Čech a opět sekretářem Svazu Československých spolků na Rusi je zajatec. Věru bych se už nedivil, kdyby do praesidia spolku domácích pánů byli voleni i domovníci, a naopak kdyby předsedou spolku domovníků byl domáci pán. Spravedlivého rozvrstvení, po němž si zajatci jsme hlavně volali, sjezdem rozhodně dosáhnuo nebylo.

Sjezdem nebyl zachován ani princip politické poctivosti, nebyl zachován ani princip prostě spravedlnosti. Oposice, jež loni vznikla proti kijevskému Svazu, nemohla se opirati ani o rozdíl, jenž je mezi ní a Svazem o otázce zásadní, ani o rozdíl v taktice, jenž se vytvořil teprve v posledních měsících 1916. roku a fingovala-li oposice tento rozdíl v taktice již před touto dobou, před dohodou Svazu s posl. Dárichem, pak jej vskutku jen fingovala, i můžeme býti plně přesvědčeni, že kdyby bylo bývalo vedení v rukou petrohradské oposice, že by právě tak byla musila počítati s danými poměry, jako to činil Kijev. A nazývá-li „Čechoslovák“ carskými pochopy lidi, kteří přešli po Petrohradských vedení, čím byli lidé, kteří podkuřování ruskému carismu začali, čím je „Čechoslovák“, na jehož články z 1915. roku se zajatci velmi dobře pamatují, čím je, táži se, „Čechoslovák“, který započav svou činnost dythramby o slavném rodu Romanovců, nazývá lidi, kteří byli nuceni v takovém podkuřování pokračovati, carskými pochopy? Nezapoměli jsme, že carismus vládl Ruskem do 27. února letošního roku, a do té chvíle jsme ani netušili, jak svobodomyšlný orgán naší tehdy „carské“ revoluce v „Čechoslováku“ máme. To jsme se dozvěděli až z posledních čísel jeho — ovšem již po převratu. Stejně tak překvapujícím dojmem působila oposice „Čechoslováka“ před dohodou Svazu s posl. Dyrichem. Věru všichni rozumní lidé kroutilí hlavou nad způsobem psaní pánů z „Čechoslováka“ ať již v časopise samém či pouze v dopisech, jež rozesílali do zajateckých táborů, v nichž přímo se varovalo před placením národní daně a před vstupem do

Československého Vojstva. Vždyť ani Klub spolupracovníků nevznikl se tehdy na žádný projev, na žádné udání direktivy Správy Svazu. Klub Spolupracovníků ještě v září ústy inž. Seby horlivě odmítal od sebe podezření, že je v opozici proti Správy Svazu. Jestliže již tehdy však p. inž. Seba psal proslulé klubovní „informativní“ dopisy — jak se takové „politice“ říká? ... A vskutku tato „politika“ Klubem i skupinou Petrohradskou začala již před dohodou Svazu s posl. Dyricchem, i dovolují si tvrditi, že tehdy byla opozice opozicí nezdravou a nemravnou.

Celá naše akce byla ve vleku osobních rozporů, což nejlépe citily skupiny opoziční chápatelce slabost svých důvodů, jež spočívaly jen na osobní zášti. Pochybují, že by Správa Svazu nebo posl. Dyrič měli z uzavřené dohody takovou radost, jakou z ní měl p. prof. Maxa s p. okr. soud. Chalupou, ježto teprve uzavřením této dohody byla opozice, abych tak řekl, posazena na koně. Rázem přenesla se přes osobní útoky, jež dojemně dříve pěstovala, na pole širší a působivější — neboť objevil se rozdíl v taktice. Kdyby býval opoziční názor na taktiku byl všestranně uznán, ale kdyby nebylo bývalo ruské revoluce, pak myslím, že by se vskutku byla stala jedna z největších politických chyb naší akce zde na Rusi. Byli bychom vrženi o 10 let nazpátek — ač ovšem nevylučují možnost, že v takovém případě by se byla mohla vytvořiti opozice, jež právě dohodu s posl. Dyricchem by byla doporučovala, a to, co dnes vyhláší za politické zakopnutí, by byla považovala za politickou nutnost. Pozorujeme, že i tu byly poměry silnější než lidská vůle: Ruská revoluce oprávnila existenci opozice, ona ji zdůvodnila, ona způsobila, že z menšiny rázem se stala většina — opozice zvítězila. Ale jak zvítězila? Tempora mutantur. Dnes neprotestuje Klub Spolupracovníků proti osobám, dnes nevadí, že místopředsedou naší centrální organizace je ruský Čech silně kompromitovaný, nevadila dnes při volbě členů do Odbočky obvinění uveřejněná v tomto listu proti některým kandidátům, jež p. Hurban odmítal takovou strhující řečí zaklínaje se jménem svého otce, ač sám p. Čermák uznal za vhodné poněkud „pocpravit“ p. Hurbanu atd. Pro mne osobně jsou více důvěryhodná slova redakce t. listu, jež na svých obviněních trvá, než takový mlhavý odkaz na Generální Stáb, jež nám předkládá na Sjezdě p. Hurban i p. Čermák. Zajímavá řeč byla i p. Klecandova, v níž se „hrdě“ přiznal, že zanechal tisíce nevyřízených dopisů zajateckých. Já sám přihlásil jsem se v únoru 1916. roku, za několik týdnů pak obdržel jsem stereotypický obrázek staříčkého praporečnicka Družiny se slovy: odeslán bude za několik dní ... Nikdy jsem nevěděl, že „několik“ může někdy

znamenati až 200 dní. Děkuji znamenat až 200 dní. Děkuji vřelě p. Klecandovi, že slova trpkosti a rozhořčení, lítosti a vzteku, jež jsem loni pronášel na adresu Svazu, došly dnes pravého svého adresáta. Nepochybují, že takových rozhořčených, bylo tehdy tisíce, a kdyby byl měl pan Klecanda tehdy tu odvalu, jakou měl na Sjezdě letos ručím hlavou za to, že by p. Klecandovi nebyla již dána možnost znovu opakovat svůj cynický experiment se zajatci. Hovořilo se na Sjezdě i o disciplíně, kladl se důraz zejména na to, aby brigáda volila disciplinovaně. Brigáda skutečně volila ne jako sbor uvědomělých občanů, nevilila podle svého přesvědčení, brigáda jednala jako polurota vojáků na cvičišti, jimž byla dána pp. Eisenbergerem a Houskou komanda „smirno“, jen aby vše vypadla jednotně. Zneužilo se vojenské disciplíny ve jménu disciplíny národní. Nepochybují ani dost málo, že brigáda své jednání na Sjezdě během času zreviduje ve prospěch skutečně národního prospěchu, i myslím, že přítomnost prof. T. G. Masaryka v Rusku mnoho přispěje k urovnání nynějších krvavých poměrů, jichž prvopočátek byl právě v Petrohradě. „Urovnání“ Sjezdem — je prosyceno nespravedlností a budi dojem umyslné nepoctivosti. Je nejvyšší nutno, aby prof. Masaryk po správné informaci zavedl pořádek sám, bez postranního vlivu, jaký vykonávala Petrohradská opozice na dr. Štefanika a z počátku i na posl. Dyriča. 85.000 „jiho-západních“ Čechů po dlouhé tažnici dostalo se 2 zástupců v Odbočce, zatím co několika stovkám petrohradských obchodníků dostala se do rukou celá Praesidiální Komise Odbočky.

Bez zaujatosti, bez vášně a suše konstatuji, že ozdravení v našich poměrech nastalo, místo důkladného vyvětrání otevřel se pouze vikýř a starý zápach politické nepoctivosti v české domácnosti zůstal na dále. Všichni jsme si přáli, aby Sjezd v minulých dnech konaný byl Sjezdem definitivním. — Dnes je jasné viděti, že Sjezd byl sjezdem prozatímním, byl prozatímním právě vinou „vítězů“, kteří definitivního konce si nejvíce přáli a kteří nedovedli osobní nenávist potlačit do té míry, aby nebyla na škodu celku. Pane prof. Masaryku, zakladateli české pokrokové strany, k jejíž studentské organizaci ještě v 1914. roku měl jsem čest přináležeti a k níž se i dnes počítám, dejte průchod pravdě i zde na Rusi, tak jak doposud jste činil v Čechách, i budte přesvědčen, že Vašeho soudu v této záležitosti je česká veřejnost na Rusi dychtivě ne menší měrou než v Čechách v záležitosti Švihově!

Kijev, 23. května 1917.

B. Hula.

(Zasláno.)

Slavná redakce!

Sděluje se mi, že „Čechoslovák“, (jehož nedostávám a po jehož čtbe také netoužím), uveřejnil proti mně novou perfidii. Našel prý e mezi papíry špióna Kühnl-Durasa také dopis ode mne. To je drzá lež. Jak živ jsem s tím člověkem v žádné korespondenci nestál. Konstatuji naopak, že se mi představil jako česko-americký žurnalista, doporučený redakci „Čechoslováka“, právě tak, jako mi doporučen byl tautěž redakci i Schelking.

V dokonale účtě
Jos. Dyrič.
Kijev, 29. května 1917.

Moskva.

Valná hromada Českého komitétu v Moskvě konala se dne 27. května v místnostech gymnasia Adolfa a byla věnována běžným záležitostem v souvislosti s novým vývojem věci v Rusku a ve druhé části podrobnému referátu o sjezdu. Referoval předseda delegace a komitétu p. F. K. Šnepp, který seznámil členstvo s jedním sjezdovým a vyložil politický a národní význam sjezdu se všemi jeho kladnými i stinnými stránkami; odůvodnil také stanovisko delegace moskevského komitétu a zdůraznil jednostranná a stranická rozhodování, která se děla pod hypnosou agitace petrohradské skupiny čechoslovácké a massy zajatecké, informované podobně jako vojenská skupina tendenčně. Pan referent vyslovil také přesvědčení, že až delegáti klidně a strážlivě uváží, co se o sjezdu událo, prozí a nespojnost bude brzy značnou, že organizátoři málo posloužili asi posl. Masarykovi pro jeho secelovací činnost.

Resoluce Českého komitétu v Moskvě. V jednání o sjezdu bylo pokračováno na druhém valném shromáždění Čes. Kom. dne 2. června v místnosti Spolku Architektů. Toto shromáždění bylo celé věnováno sjezdu a skončilo v závěru resoluční, proti níž postavila se t. zv. neutrální skupina, jejíž činnost spočívala v tom, že chtějí Komitét vhnati do nesvůdného souhlasu s konáním čes. oslovácké skupiny petrohradsko-moskevské a do tohoto valného shromáždění šli s „úkolem“ („neutralsujícím“), aby svrhli předsedu a rozhlíželi nynější Výbor Komitétu. K tomu je vedla pobídka z Petrohradu a nenávist čechoslováckého spolku moskevského, jemuž je nynější předseda Komitétu přespříliš nebezpečným činitelem. Valná hromada Komitétu na nejméně vystupování a mladistvé politické „dychtění“ několika jednotlivců odpovídala přijetím resoluční tak, jak byla výborem a referentem navržena a jejíž poslední odstavec zní:

„Schvaluje důsledně a strážlivě hájící delegaci všénárodních snah, občanských zájmů a soudobých úkolů Komitétu jako přímý důsledek přesného a zdravého politického a ideového vedení a řízení Komitétu a to s tím větším uznáním, čím obtížnější byl úkol delegace — a ukládá výboru, by ve smíru tom, stejně důsledně a důrazně, jako až dosavad, pokračoval a všemi silami zastupoval uvedené požadavky a všechny své názory, samozřejmě pro každého poctivého a demokratického příslušníka národního.“

Valná hromada slovensko-ruského spolku „Štár“ konala se dne 28. května t. r. za účasti pod předsednictvím p. S. K. Rodionova a vyzněla neobyčejně souladně, utužuje nový a ozdravný směr spolku. Byla projednávána hlavně otázka svolání sjezdu všech Slováků na Rusi.

Různé zprávy.

K pověstem o mimořádném sjezdu. Před několika dny byli jsme překvapeni zvěstí ve „Večerních Novostech“ mo kevského původu o nějakém všeruském česko-slovenském sjezdu. Nenacházíme případnou iniciativu ku svolání mimořádného sjezdu dnes byt by pocházela z jakékol. strany

šlástnou. Naš list stojí od počátku svého trvání na kritickém stanovisku osobního složení odbočky ČSNR. Tim neviníme v soubranu naše politické odpůrce, kteří dnes téměř výhradně obaždili všechna místa v naší vedoucí instituci, nýbrž jen těch několik osob, které pouhým svým setrváním v odbočce ohrožují následkem svých anteedenci vážnost této instituce a jejich volbu musíme i nadále považovati jako odměnu premi za soustavné prohrávání se proti národní kázi a promyšlené brzdění chodu naší odbojné akce za minulou, tak zvané éry kijevské. Odsuzujeme pr středky, kterými dnešní držitelé politické moci přišli k veslu, máme však za to, že musí býti jim dána příležitost, buďto neobyčejnými úspěchy vyvážit usurpaci moci, aneb v téže míře osvědčiti neschopnost a nešťastnou ruku. Každý sjezd, ještě více však doba bezprostředně před ním, očíásá politickým ovzduším, které v zájmu věci musíme si přát co nejkliďnějším alesopř v intervalech mezi dvěma řádnými sjezdy.

Český kontingent z rumunského frontu do Francie. Širší české veřejnosti nebylo mnoho známo, že p. Dr. M. Štáfanik v době své činnosti v Rumunsku shromáždil hlouček československých zajatců, kteří padli do zajetí rumunské armády, za účelem doplnění českých řad bojujících na francouzském frontě. Tento sbor od měsíce ledna byl koncentrován v Kišíněvě a v důsledku žalostného stavu intendantské a lékařské služby podlehl značnému vyčerpání sil. Teď konečně se vydal sbor v počtu as 700 lidí (mezi nimi 30 důstojníků), zanechav ovšem mnoho nadsněných českých vlastenců na kišíněvských polířebistiích, na cestu do Francie. Průvodcem expedice je p. Zdeněk Rajman. Tímto způsobem prořídím řadám našich legií ve Francii dostane se pro okamžik vydaté pomoci až do příjezdu velké české vojenské expedice, v jejíž usku očnění nepřestáváme doufat. Rumunská armáda stojí dnes v tylu skvěle obnovena. Francouzská organizáční talenta slavil zde opětě triumfy. Technická vřbroj až do nejmenších detailů stojí teď na výši moderních požadavků, velké čísto francouzských štábních důstojníků a generálů ujal se téměř všech významnějších míst v armádě. Ofenziva mohla by tedy začíti — kdyby tomu rozličné okolnosti, diktované vnitroskupnými politickými vlivy, dovolily. Doufejme, že armády rumunského frontu záhy budou od vlivů těchto osvobozeny.

Konečně. Sokolové Erben (dřívější spolupracovník a spojenec redaktora Pavla) a Starý v jseu s námi o redakci „Čechoslováka“ a hlavně o redaktořovi Pavlu téhož mínění, jež jsme otevřeně řekli v č. 1. našeho listu. Nesouhlasíme ovšem s jich hlediskem na vojenskou otázku, které dříve zastávali, neboť my jsme s vědomím plně zodpovědnosti šli do boje za naši samostatnost beze všech záruk v přesvědčení, že vypuknutím války na tala doba, kdy bylo za každou cenu přivéstí na světové forum otázku naší samostatnosti. Poměry jsme ovšem nemohli změnit a mohli a museli jsme pracovati za daných poměrů. Svoboda národům se nedává darem. Národ, který si svoji svobodu nevybojuje, není jí hoden. Dnes není času ke sporům o této věci, neboť dnes jsme všichni ve vojenské otázce úplně jednami: Utvořit co nejrychleji nejčestnější českou armádu.

Neodvislý politický týdeník „Revoluce“ vychází každou středu ráno.

Redaktor a vydavatel:
VLAD. TH. SKOKAN.
Kijev, Dmitrijevská 28.

Redakce a administrace: Rejterská 8. Úřaduje se denně od 6. do půl 8. hod. večerní, v neděli od 10.—12 hod. Jednotlivá čísla v prodeji 12 kop. Друкарня Київського Союзу крас. Кня.

REVOLUCE

NEODVISLÝ POLITICKÝ TÝDENNÍK.

Ku dni Husovu.

Jen se zatajeným dechem můžeme prožít den památky upálení Mistra Jana Husa, dnes, kdy v době právě tak světodějně jako tehdy mohla a měla by se odehrávat česká národní epopeje hrdinská, podobná oně, která zahájena byla mučednickou smrtí Mistrovou! A není-li tomu tak, — pak nelze mluvit velika slova, ale schýlíti hlavu a bití se v prsa: „Mistře, nejsem hoden — — —“

Náš Mistr umřel za pravdu a nenalezl mezi mocnými tohoto světa ochránců jen proto, že bojoval horlivě a bezohledně nejen za svobodu náboženského převažení, ale i za vnitřní očistu církve, již byli oni „mocní“ jen skvrnami.

Ne šlechta, ne učenci, — ale prostý český selský lid pocítil a pochopil ideu Husovu i šel mřít za ni na pole bitev. Sám našel sobě nepřemožitelného vůdce ze svého středu a napsal svoji krevi nejskvělejší stránku svých dějin. Z něho vyšli lidoví myslitelé, dali mu knihy, z nichž čerpal nadšení ku svým hrdinským skutkům, nadšení, jež vane z nich ještě dnes po stoletích, jež dávno přikryla zapomenutím díla tehdejších učenců církevních.

A šlechta, učenci? Formlovali na konec cenu té prolité krve českého lidu v ubohá „kompaktata“, která mu byla milostivě povolena jen proto, aby byla odvolána, jakmile bdělost lidu podřídíme!

Český lidé na Rusi žijící! Jen oběť Tvé krve jest hodným uctěním památky Tvého světce! Jest Tvou povinností k Němu, k Tvým drahým ve vlasti i sama k Sobě, abys tak učinil v tak pevné víře ve vítězství, s jakou měli Tvoji předkové! Však nedej si tentokrát vyrvatí cenu konečného, nevyhnutelného vítězství Svého témi, kteří již dnes

smloouvají pro Tebe „kompaktata XX. věku“! — I touto bdělostí nad zájmem přístích pokolení, dědiců idey Mistrovy, jsi povinen Jeho památce, Sobě samému a všem věkům přístím!

České vítězství u Korsiluvu.

Telegram petrohradské telegrafické agentury přinesl nám ze stavky 20. června o 11. hod. noční úřední zprávu o vítězství pluků české brigády. Naše brigáda, operující se čtvrtou finskou divisi, zmocnila se silně opevněných posicí nepřátelských u vesnice Korsiluv, prorvavši třemi liniemi okopů. Nepřítel ustoupil za řeku Malá Strypa. Naše brigáda zmocnila se 62 důstojníků, 8100 vojáků, 13 děl a množství kulometů, z nichž větší část neproděně byla obrácena proti nepříteli.

Po více jak dva a půlleté činnosti českého vojska jako výzvedné části naší české vojácké přehli do okopů, v přední linii, aby odtud po důkladné přípravě přešli v útok, jehož výsledkem jest skvělé vítězství u Korsiluvu v Haliči.

České vojsko z rozvedčické části stalo se úderovou částí, přihlásilo se spontánně s několika málo ruskými částmi k boji na život a na smrt.

Naši čeští vojáci svým pevným rozhodnutím, třeba sami vřhnouti se na nepřitele, smyli mnoho hanby se jména slovanského, pošpiněného u spojenců Západní Evropy vérolomností. Jako seřídle řady srbských borců u Bitolji (Monastýra), tak i naši čeští hrdinové u Zložova — hrdinové dvou malých slovanských národů — dnes sami vysoko třímají prapor slovanské statečnosti, prapor slovanské politické poctivosti a ebarakternosti, prapor, který u statečných našich spojenců Západní Evropy stával se již přezíraným, opovrhovaným.

Tekla krev česká, tekla za dobré jméno zdravého kmene slovanského, tekla za svobodu vlasti.

Význam českého vítězství u Korsiluvu jest pro otázku české samostatnosti neocenitelným. Dnes naše brigáda krví svou legitimovala se jako armáda spojenecká. Dnes naše česká brigáda — do-

sud jako část pěchoty — pada na ruském frontě stejně politicky na váhu jako francouzští aviatikové, jako anglické dělostřelectvo, jako mužstvo belgických obrněných automobilů, jako japonští dělostřelečtí inženýři. Bez kusu papíru, podepsaného státníky a diplomaty a uznávajícího nás za spojence, stali jsme se vítězstvím a krví českých bohců spojeneckým národem.

Tam kdesi v týlu slyším jásání. Raduje se tam blouček lidí, kteří chtěli, aby české vojsko již dříve za každou cenu slo do okopů, do posícního boje. Na rozvedčičnou činnost českých vojáků hleděli s patra, srovnávajíc ji s „hasičstvím“. Nyní jásají, že názor jejich byl správným.

Ne tak panové! České vítězství dneška jest jen korunou e-volučního vývoje českého vojska. Z hrstky několika desítek jest naše vojsko dnes sborem několika tisíců. Ti, kteří organizovali české vojsko, měřili správně každou kapku lidské krve. Vydání činnosti českých vojáků byla výtečnou rekomandací pro další české snahy na Rusi. Tam, kde dnes daří se zajatcům dobře, kde jsou takřka svobodni, tam zásluhu o to má činnost českých vojáků na ruském frontě, která ruskými vojenskými autoritami byla vždy uznávána a z níž vyplývala benevolence jich ku krajanům, dlicím v zajetí.

Za starého režimu vyslati české pluky na frontový účastek a dáti je tam rozbítí germánskou artilérii, bylo by sice dobré ze stanoviska politického, ale odsouzenihodné ze stanoviska ekonomie národních sil.

Dnes poměry se změnily. České vojsko v Rusku postavilo se do přední hesla „boj až do konečného vítězství“ a „boj za svobodu malých národů“. Starý ruský režim, živěn ostatky přezilého panslavismu, hlásal také „svobodu malých národů“. My jsme musili jíti za tímto heslem starého režimu, znajíc jeho imperialistické zákulisi.

Dnes hesla ta převzalo české vojsko.

Mnoho padlo našich drahých borců za svobodu, jich smrt jest však vítězstvím české věci.

České vojsko jest dnes udatnou jednotkou ne proto, aby rozmnožilo řady ruské armády, ale proto, že zvedlo slovanský prapor, prapor, hlásající vítězství a svobodu, prapor, který ruské části odhodily, podlehajíce provokatérským rozkladným žvylbům.

Česká vojenská akce na Rusi rázem dostává se do znamenité varu. Nutno rychle ztráty doplniti, vyslati nové maršové roty na posici. A vedle toho nesmí zůstatí odloženou francouzská expedice.

Úkoly jsou velké, žadající vynaložení všech sil. Silná armáda česká na frontě vyžaduje silný zdravý týl, který musí se státi součástí české armády. A proto abychom nebyli kdy jindy voláni k zbroji, koncentračně vedeném týlu. Naš český týl nesmí býti nadále — jako se stal od dubnového sjezdu — rejdištěm vládyčtivých aspirací politických skupin, naš český týl musí se militarisovati, přijati za devisu rychle postavení českého vojska.

Dnes přišla doba, kdy třeba napnouti všechny síly, využití všech talentů a zkušeností — dnes třeba každého. Kdo chce a může společně věci platných služeb prokázati. Tím spíše, ježto vskutku na výši svého poslání stojící organizátor české akce může při tom napraviti mnohou chybu, která se stala a zhojiti mnohou ránu, která bolí.

Doufejme tedy, že české vítězství u Korsiluvu bude mítí v zápětí ozdravení a koncentraci našeho týlu. L. B.

Sursum corda!

Přede dvěma roky domnívali jsme se, že prožíváme dobu nejtěžších zkoušek. Ruská armáda, již došly náboje, ustupovala a vydala bez boje největší pevnosti. Naděje, že vstoupíme kdy se zbrani jako osvoboditelé na svatou půdu vlasti, zmizela: každý den přinášel zdrcující zprávy. V těch dnech zoufání vyšel v tehdejší „Čechoslováku“ článek (z pera Louisa Tučka): „Dnes více než jindy“! A nadpis článku stal se nám devisou. My zůstali stateční a věrní naší vůdčí myšlence my *zdvojnásobili své duševní síly

tolik, že jich byl dostatek nejen pro nás, ale i pro naše slabší, zoufající okolí. Přesel čas, nejlapsí lékař všech bolestí, a naše naděje vskutku „přinesly ráže“: dožili jsme se zase dob, kdy za skvělých podmínek vnějších, za nastupu Brusilova, kynula nám také úplná blahovle nejsměrodatnějších kruhů vládních v bratrské říši.

Vzpomeňme dnes, na chvíli, oněch těžkých i oněch krásných dob! Vidíme, že jsme se mylili v obou oněch periodách vývoje naší akce: prvá nebyla tak tragická ani druhá tak nadějná, jak jsme se domnívali. A v tomto poznání tkví pramen duševní síly, která nám dovolí přežít rány ~~dasška, aniž by bylo třeba od~~ dávat se mámiým illusim.

Dnešní situace jest, pravda, tragičtější než kdykoli jindy. Před dvěma roky ustupovala ruská armáda se cti, provedla obdivuhodný ústup, jenž zůstane ojedinelým v dějinách, a národ se zatím v týlu reorganizoval ku vítězství Brusilovským. Dnešní svůdcové drahého nám ruského lidu vedou jej však, bohužel, nejen po cestě končící vojenskou porážkou, ale poskvrnili hanbou spojenecké zrady prapor, který my libali se slzou nadšení v oku.*) Nejen hmotná existence, ale i čest lidu tohoto hozena ziočinnými dobrodruhy v sázku! A naše situace vnitřní? Byla charakterisována dostatečně a zajisté správně tak mnohými statemi našeho listu!

~~Však naše státní věc~~ všem tím „dobrým“ zprávám může býti změněno jen v jediném směru. Domnívali-li jsme se přede dvěma roky, že naplníme i poslední zbytek našich mravních sil, musíme dnes seznati, že jsme se mylili, že lze jich v naší duši nalézt ještě mnohem více, tolik, že přenesou nás i přes ono moře běd, jimž nás Osud zaplavil!

Třeba si uvědomiti, že jako přede dvěma roky přijiti musila a také přišla doba, kdy ruská armáda, dostatečně vyzbrojena, zastavila postup nepřítele — právě tak dnes musí přijiti a také přijde doba, kdy vlna šilenství, která dnes řádí po celé Rusi, shrouti se sama v sobě, kdy nastane návrat k rozumu a bratrský národ školou bouří prošetří povstane s nebývalým dosud uvědoměním nejen ku ochraně zájmů svých, ale i našich, které jsou dnes týmiž, jakými byly před dvěma roky! A byl-li národ neuvědomělý, však vojenskou disciplinou v pevné řady sevřený, tak strašný svým nepřítelům, bude jim národ prohlédnuvší jen tím strašnějším! A z totožnosti našich zájmů vyplývá jediný důsledek: S červany lepší doby ruského lidu vrátí se prošlo, dobré éasy i nám!

Dějiny uči, že jako nelze zastavití fíctici se lavinu dříve než zničí svoji vlastní živou sílu drcením všeho jí v cestu se sta-

vieho, právě tak nelze zastavití vlnu lidové psychosy, a jest třeba, aby tato se vyhouřila, podervala sama sobě základy a strávila sama sebe. Bylo tomu právě tak s výstřednostmi francouzské revoluce, s hysterickým strachem před ďáblem a pálením čarodějnic, i s dětskými výpravami křížovými — zkrátka všude, kde a kdy vypuklo lidové šilenství, které, bohužel, nezná jiného léku než zalknuti se proudem vlastních slz a krve. A pak bývá zavedení vlády rozumu právě tak snadným jako odklizení mass zřítivší se laviny; trapný proces návratu k rozumu pak tím rychlejší, čím akutnějším byl vývoj lidové psychosy.

Toho všeho třeba vzpomenouti, běheme-li v ruce dnešní ruské listy s jich tak strašnými denními zprávami. Ony nepoděsí nikoho, kdo vyhledal ve své duši ony mohutné zdroje stálosti a věrnosti, které každému přírodou dány a které právě vyhledati dnes třeba. Čím osudnější zprávy, tím více přinásejí nám zvěst o tom, že krize blíží se již k oněm kritickým výšinám, z nichž vede cesta již jen ku rychlému spádu. Situace musí dozráti ku znemožnění sama sebe — a čím dříve tato krize nastane, tím lépe pro Rusko i pro nás! Kolem lože nemocného národa stojí jeho věrni, praví přátelé — spojenci a nedopusti, aby v záehvatu šilenství zavraždil sám sebe. To dnešní chorobné Rusko ani nemůže, díky Bohu, zavraždití sebe hmotně i

oko bdi a ty paže jsou dosti silny, které to znemožňují!

A naše situace vnitřní! Zajisté jsme právě my oprávněni ku výzvě ku vytrvání, neb my nikdy nekladli našim čtenářům pásku na oči. Náš lid jest dosti silným, aby snesl pravdu a v dnešní době smi se méně než kdy jindy oddávati illusim. Ruský lid v nedaleké době bude vděčen onomu, dnes nepopulárnimu tisku, který mu otevírá perspektivu bídy a hanby, ve kterou jej jeho svůdcové svádějí. A my jsme nemění jisti tím, že naše snaha po očistě našeho vnitřního života dojde konečně správného posouzení a naši činnosti dostane se plného zadoštíučinění. Kdo odváží se viniti zminěný již ruský tisk, remilosrdně odkrývající hanbu přítomnosti, z deskruktivní činnosti?

Jedině Leninovci a podobní jim zrádcové ruského lidu, či zaslepeni jimi neuvědomělí občané! A kdo může viniti nás z toho, že kriticky poukazujeme na pravý, smutný stav naší věci? Jen ti, jimž pravda jest ortelem, a ti zaslepeni, kteří vidi prospěch věci v tom, aby lid zůstal oddán klamným illusim!

Jak podceňují tito „lidé slabé vily“ sílu našeho lidu! Četli jsme sta dopisů, ve kterých tento lid o sdělení plné pravdy p r o s i l a u j i s t o v a l s v ý m o d h o d l á n í m i s v o j í s c h o p n o s t í p r a v d u t u t o s n á s t í, a d l e p r a v d y s v ý m p o-

vinnostem dostáti! My tomu našemu lidu věříme, a my jsme přesvědčeni, že nastal okamžik, kdy nutno jemu plnou pravdu sdělití, neb důvěry toho lidu bylo politickými dobrodruhy zneužito. — My jsme pevně přesvědčeni, že za nedlouho dostaví se ozdravení vnějších poměrů, v nichž se naše akce odehrává, že pak zbude však již jen málo času, a že v tuto poslední, šťastnou periodu můžeme vstoupiti toliko po důkladné očistě vnitřní. Jest chybou, najdeme-li ku vedení naší akce lidi plně schopných, ale přímo nešťastím by bylo, kdyby vedení toto zůstalo svěřeno lidem podezřelým z prospěchářství a zásadních chyb charakteru, lidem, kteří neštítí se v lačné honbě po moci prostředků nečestných. Ono nesmí zůstatí ani v rukou lidí tímto dobrodruhy zaslepených!

My voláme je na soud lidu a doufáme pevně, že náš lid zvítězí i nad těmito svými vnitřními nepřáteli. Tento boj za vnitřní očistu našeho života musí však bezpodmínečně zůstatí bojem vnitřním. Zaslepivše náš lid, dosáhli jeho svůdcové toho, že trímají dnes z jeho vůle drahý prapor naší společné věci národní. Ovšem, ani vůle zaslepeného lidu nesmí se státí fetišem: vždyť, bohužel, i ruský lid ze své vlastní vůle nastoupil osudnou dráhu svůdci jemu ukazanou! Však třeba milovati i slepou matku, a prapor vlastní třeba ctítí i tehdy, drží-li jej svobodě lidu tak nebezpeční demagogové typu red. Pavla a prof. Maxy ~~neh dokonce~~ poskvrně ruce remeslných utřačů na cti typu red. Zapletala a Dra. Kudely. Naopak: povinnost tím světější, čím těžší, volá, abychom se postavili všichni pod prapor ten! Za každého ruského vojína, jenž zaslepen „bratříčkuje se“ s odvěkým nepřitelem, třeba postaviti našeho dobrovolce, a za ony neměně zaslepené oddily ruského expedičního sboru ve Francii, které snaty s pole slávy, postavíme korpus náš, odhodlaný svoji krvi smýti onu skvrnu na společném, všeslovanském štítu! Dnes více, tisíckrát více, než kdy jindy! Tot naši povinnosti, právě dnes světější, než kdykoli dříve!

I naši v Rusku usedlí krajane se musí vzhopiti z mrákot zhnusení. Třeba počítí nový život spolkový, účastnití se kde možno, veřejného života ruského a přispěti platně ku jeho ozdravení. Třeba umožnití onen vzmach slovanského nadšení, které dnes jedině budoucnost našeho národa spasiti může, nejtěžšími obětmi finančními! A je-li dnes ta povinnost tak těžká vzhledem ku současnému způsobu vedení národní věci, — pak jen více, tisíckrát více než kdykoli jindy!

Kdo, odvolávaje se na naše smutné poměry vnitřní, odpirá splnění národních povinností, odhaluje jen ubohost své vlastní duše! Náš prapor v nebezpečí? Pak tedy jest jen jedině heslo možné: Vzhůru, blíže k němu, těsně kolem něho! My vyrve-

jej z rukou nehodných neb slabých, však nikdy, nikdy nedáme mu padnoutí, a naši přísaze věrni, ponese me jej dále všemi bouřemi dob a zlobami osudu ku konečnému, nevyhnutelnému vítězství!

A jen proto, abychom donutili nynější „náčelníky“ naší akce ku činům hodných jich slibům, pišeme na stěny jejich pracoven výstražná slova: „Mene — Tekel — Fares“. Velike skuiky v historii smývají vlnu usurpátorů — a v tom mohou i oni naléztí pro sebe naději. My jim v jich činnosti, pokud ku prospěchu věci směřovati bude, překazeti nebudeme. U ruských úřadů mohou pracovati klidně: za ním nebude se pítíztí černý stín, znemožňující jich práci, tak jak někteří z nich to činili v minulém roce. A na svých sjezdových „vavřinech“ mohou klidně spátí: my jich nejsme lačni, již z pouhé obavy o čistotu našich rukou. My na nebezpečí, kterým jejich účas v samém centru naší akce vskutku jest, poukazujeme, však nepřeceňujeme je!

Českoú revoluci provádí český lid: oni věru nikoli! A jakmile ji zřejmě uvedou v nebezpečí, tu nemáme nejmenších obav o to, že ten lid je smete jako smet, která se náhodou nahromadila na temeni vln národního hnutí a kterou mnozí z nich dle našeho nejlepšího přesvědčení skutečně jsou!

Pravda, — i smet může vážně ohroziti chod tak komplikovaného stroje, jakým naše akce jest. A proto my zabýváme dále povedeme naši činnost, — my na každou takovou smet nemilosrdně poukazeme, a nemáme pochyb o tom, že náš lid jí co nejdříve „uklidí“.

Smet nepatří do chrámu našich snah a musí býti odstraněna. Však vymlouvati se na ni jest více než malomyslné: jest zbabělstvím, které za válečných časů jest podlostí. Třeba vyčistiti chrám: pak vstupte v něj všichni, ku svátku vzkříšení našich nadějí. Dnes více, tisíckrát více, než kdykoli jindy!

dx.

Penize a terror.

V době sjezdové poprvé objevily se v našem národním životě na Rusi dva novi činitelé politického boje o moc a vedení, totiž peníze a terror. Do těch dob platila zásada, že peněžních prostředků má se používatí jen pro skutečnou národní práci, k boji proti nepříteli, a terror zdál se býti vyloučen již proto, že je to prostředek hanebný, podlý a ušlechtilých lidí nedůstojný.

Před sjezdem jsou však viděti, že petrohradská klika zabývala rozsáhlou agitací, k níž byla třeba mnoho peněz. Její agitatorí jako Špaček, Maxa, Klacanda a její spojenci jako Chalupa a spoi. jezдили po celém Rusku a štváli všude proti říjovské správě Svazu. Co tyto cesty a vydržování cestující agitá-

*) Článek psán byl před nynějším nástupem armády ruské.

torů stály. Ize si představit, a bylo by zajímavé zvědět, s čí kapsy tento proud peněz tek. Je to zvláště zajímavé již proto, že petrohradská klika v éře kijevské správy odpírala placení národní daně.

Kromě použití peněz k vynešení politické kliky na povrch vnesli však Petrohradští do národní činnosti také hanebný terror a zneužili k němu našeho československého vojska. Tak se stalo na podnět zákeřných petrohradských podněcovatelů, že nějací delegáti z brigády, kteří se dostali úplně do vleku petrohradské kliky, přišli k poslanci Dyriehovi a pokoušeli se ho zatknouti. To byl čin nerozvážený, směšný a ubohý, za který jeho původcové ještě budou pohnáni k zodpovědnosti, až zvítězí rozvaha a rozum nad vášněmi a střetnostmi. Zbrklí a poštvaní mladíci, kteří nevěděli co čini a jakým ničemným osobním plánům slouží, opovážili se zatýkati českého poslance, jenž po mnoho let plnil své povinnosti jako mandátář národa a na sklonku v těžkých dobách byl důvěrou politických vůdců vyslán za hranice, kde se stal obětí politických dobrodruhů, jejichž aspiracím se nepropůjčoval dosti ochotně.

Jako další příklad použitého terroru sluší uvéstí zatčení delegáta balkánských Čechů inženýra Krále, k němuž došlo v Kijevě krátce před sjezdem na základě denunciacce vyšlé z nejvýše podezřelého pramene. Inženýr Král, proti němuž byli ze středu stoupenců Chalupových šířeny ničím nedokázané pomlavy, byl ovšem po několika dnech z vazby propuštěn s náležitou omluvou, když se zjistila bezdůvodnost obvinění naň vznesených a při tom mu byla také oznámena jména udavačů.

Kromě toho, jak jsme zvěděli, chtěly některé horké hlavy před sjezdem dáti zatknouti také tehdejšího předsedu Svazu Dr. Vondráka.

Terror projevil se také na sjezdu, kde delegáti brigády vedení několika stoupenci petrohradské kliky vystupovali jako hrozivá bojová jednotka proti všem, kdož z dobrého přesvědčení stáli za kijevskou správou Svazu, ovšem při vlastním kritickém stanovisku.

Terror projevuje se i na dalším československém vojsku proti těm, kteří s podobným vystupováním vojenských zástupců v našem politickém životě nesouhlasili a proti němu se ozvou.

Naše československé vojsko má pro nás příliš velký význam a všichni si ho vážíme, proto jeho zneužívají ve prospěch sebrátelé politické kliky a dokonce ve prospěch lidí národně kompromitovaných. Terror je prostředek příliš nebezpečný a také nemravný i buďti přirozený odpor, jenž se nedá na vždy udusiti. Již se nedá na vždy udusiti. Již starý Windischgrätz znal pravdu, že o bodáky je možno se opírat, ale nelze na nich seděti. Vojenský terror v politice je vůbec ne-

připustný. Bylo by nám neskonale milejší, kdybychom naše vojsko vůbec nemusili zatahovati do politických rozporů, jestliže si však zástupci tohoto vojska berou právo dinné do našich poměrů zasahovati, vydávají se tím sami odpovědnosti a kritice po případě i odsouzení. Terror, k němuž se propůjčili jako slepý nástroj petrohradské kliky, takového odsouzení rozhodně zasluhuje. J. S.

Rumunské dojmy.

(Ze zápisníku českého pozorovatele.)

Jassy před vstoupením Rumunska do války byly provinciálním městem se 70.000 obyvateli. Nyní staly se královskou residencí a sídlem vlády. Žije v nich dnes půl millionu obyvatelstva. Není kávy, čaje, cigaret, mýdla jen poskrovnu. Masitá jídla předkládají se pouze ve dvou restauracích, ovšem v mikroskopickém vydání; v ostatních hostincích jen brambory a fasole. Prodej vína a piva jest však veřejný, omezen pouze na den: od 12.—2. a 7.—9. hodin.

Život na ulicích velmi rušný, mnoho důstojníků: mužstva málo. Firmy téměř výhradně a la Rosenbaum, Mandelstamm a t. d. Neboť pravý Rumun dychtí více po veřejných sinekurách. Jinými slovy: obchod jest v rukou židů.

Ve sboru důstojnickém, ve kterém je zastoupen i živel sedmihradský, nálada jest v celku pevná, plná důvěry v budoucnost. Sedmihradská se nevzdává nikdo. Ovšem, pokud se týče Bukoviny a Banatu, ruská revoluce a její neblahé následky (heslo o míru bez anekcí), způsobily, že důstojníci mluví o „krásném snu paně Bratiana“, přijde-li řeč na zmíněné dvě země.

Apropos té ruské revoluce! Mluvil zde též francouzský ministr-socialista A. Tomas k ruským vojákům. Dokazoval jim pošestilo hesla „mír bez anekcí“. Tleskali mu po každé větě, jakmile jim byla přeložena do ruštiny, po meetingu však hovořili: „Ty chytrý Francouzi, za tvoje Elsass-Lotrinsko my bojovat nebudeme!“

V ministerských a parlamentních kruzích odboj Čechů proti Rakousku nalézá povšimnutí. Neblaha politická a diplomatická konjunktura, způsobena rozkladem ruské armády, přispěla k tomu, že dnes kruchy ty pocho-pily, že odtržení českých zemí od Rakouska jest conditio sine qua non přivtělení Sedmihradská k Rumunsku.

Od tohoto poznání k odhodlání vydatně nám podati pomocnou ruku jest ovšem daleká cesta. Jako za celé války, tak i v této otázce, političtí činitelémlouvají a jich pourparlery jsou plna klausulí, by jak možno nejvíce pro Rumunsko „vytloukli“. Na rozdíl od důstojnického sboru, nevzdávají se ještě nároků na Bukovinu a Banat. Zvláště ne na Banat. Na poznámku, jak se

to srovnává se zásadou samourčení národů, poukazuje na nutnost, že Rumunsko musí míti přirozenou hranici, totiž Dunaj. Poukazuje-li se na nevyhnutelné hrozící antagonismus ze Srby v otázce Banatu s jedné strany, a s Ukrajinci v otázce Bukoviny s druhé, krčí jen rameny. Že prý to mají slíbeno!

Proto byli by ochotni naděbnouti se pro spojenectví s Čechy a Poláky, jako s národy, s kterými nemají společně třecí plochy, však do eventuální ligy přibratí Ukrajince a Srby... to prý až později. A v tom je ten háček, na kterém zůstává viseti naše všeslovenská politická koncepcce. Proti Srbům a Ukrajincům nelze nám jíti.

Celkem člověk má dojem, že těm pánům se nejedná ani tak o to, stůj co stůj zdořiti habsburskou monarchii, nýbrž více o to, stůj co stůj seděti zase v bukařeštských kavárnách.

Po takových rozhovorech jest pravým pookřáním pozorovati smýšlení a náladu v rozličných francouzských missích, které reorganizují rumunskou armádu. V jich kancelářích nesedi nikdo, kdo již nebyl raněn, aneb při nejmenším nebyl dlouho v o-hni. U každého neochvějná důvěra, že zvítězí francouzský genius. A s podobným zdravým idealismem hledí se na všechny běžné otázky, ať již vojenského, politického aneb diplomatického rázu. A podle toho se jedná. Pracuje se a pracuje. Dnešní rumunská armáda je toho důkazem.

Těmto bohatýrům ducha a činu imponuje jen jedno: bohatýrství. Srbský národ se zapsal do jich srdcí. Často jest slyšeti výrok: Srbům musí dostati se z adostiinčinění i kdybychom jen za ně museli prodloužiti válku.

A znajíce dobře, jak se nazírá na srbský nešťastný národ, stojící neochvějně na svých maximálních požadavcích, my bychom měli popřáti sluchu diskusím o minimálních programech? Dnes po českém krvavém vítězství u Kuršiluva? Nikdy! —

V otázkách česko-slovenských zajatců, hlásivších se na francouzský front, rumunská vláda nám vyšla ochotně vstříc. Valnou zásluhu dlužno připsati p. dr. M. Štefanikovi. Jinak utrapy našich krajanů v Rumunsku byly hrozně, byl však to osud všech, rumunského vojína nevyjimajíc. Neorganizovanost a ubohost rumunských úřadů s jedné strany, všechna zla, jdoucí v zápatí vojenské katastrofě a tyfus s druhé, řádily užasně v zemi. Odhadujeme číslo ztrát československého živlu mezi rakouskými zajatci v Rumunsku na 2000.

Však tito lidé, vyhladovělí, otrhaní, potácející se tělesnou vyčerpaností, s vyhaslým zrakem — hlásili se do česko-francouzské expedice.

A při slavnosti 1. května v Kijevě jeden socialistický řečník, všim zaopatřený a dobře placený zajatec, mohl beztravně mluvit k českým spoluzajatcům o nutnosti

autonomie Čech v rámci Rakouska a proti myšlence českého vojska! Kadlec.

Na národní liše.

V čísle 25. Čechoslovana p. Luděk Olševský, jeden z reprezentantů naší nejmladší básnické generace, debutoval satirickou básní „Na národní liše“. Jindy vždy elegicky naladěný autor vyhodil si tentokrát z kopytky — a rovnou do břicha Klubu spolupracovníků. Doufáme, že jej nesmetou za tento crimen laesae majestatis olympické bromy z rozličných praesidiálních kanceláři v Petrohradě a Kijevě. Myslel to dobře a jak se dozvídáme, mělo to účinek.

V básni bičuje autor způsob práce a nazírání na práci značné části členů Klubu. Jak autor praví, neplatí jeho šlehy všem, a skutečně sluší uznati, že zejména ve finančním odboru Svazu se vždy pilně pracovalo. Nemalou zásluhu o to získal si dnešní správce česko-slovenského úvěrního ústavu p. F. Matoušek.

I vůči vojenskému a konsularnímu odboru nelze nic namítati, naopak, pokud se týče vojenského odboru, zasluhuje uznání okolnost, že i když jeho agenda se měla k agendě zajateckého odboru jako 7 : 10, zmožil svůj úkol při poměru pracovních sil 5 : 17.

Za to v zajateckém odboru, to byla bída. Samé pokoutní psaní agitačních a štvavých dopisů atd. — a když pak zbyl ještě čas, odbyla se jakž takž korespondence Svazu. Samozřejmě, že i v tomto odboru našli se „zahonni“; nemíníme generalisovati.

Autor příliš jemně naznačuje ton rozhovoru těchto pánů. Skutečnost totiž přesahuje každou představu. V tom ohledu v jidelně Svazu bylo lze oddávati se deprimujícím studiím o zdivočlosti valně části našich inteligentních tříd mladší generace. Možno ostatně, že od p. Olševského příliš mnoho žádáme. Snad ani jeho pozoruhodnému talentu by se nepodařilo zveršovati květomluvu, jako na příklad: „Tě pic, ty lumpe, tys byl včera také v kiňouru? To to mělo ránu, e-o-oo?“ To jest jen tak malá ukázka, nikoliv snad výronu žertovně okamžité nálady, nýbrž ustáleného tonu lidí s vysokoškolskými diplomy. Samozřejmě ani zde negeneralisujeme, známe lidi, kteří důvěrně pod takovým huronstvím trpěli.

Ostatně také netvrdíme, že Klub spolupracovníků Svazu by byl jediným shromážděním živlů české intelligence, jehož obcovací mluva a způsoby by nesnesly kritiky. Při čtení těchto řádků tak mnohý se začervená. Jsme básní paně Olševského povděční, že dává nám podnět o věci promluvit. Musí to býti jednou uvedeno na přetřes.

Cizimu pozorovateli našich společenských mravů nepresentujeme se výhodně mladší generaci

REVOLUCE

NEODVISLÝ POLITICKÝ TÝDENNÍK.

Z redakce a administrace.

Redakce a administrace „Revoluce“ přesídlily z Rejtsarské ul. č. 8. do nových místností na Krepostné ul. č. 8., kv. 27.

Ufduje se: ve všední dny od 6. do 8. hodiny odpoledne, v neděli a v svátek od půl 11. do půl 1. hodiny.

Vzhledem k ohromnému zdražení výrobků knižtiskářských jsme nuceni zvýšiti i předplatné na časopis „Revoluce“. Počínaje 1. červencem 1917 obnáší předplatné i s pošt. záslkou na měsíc 90 kopejek
na 1/4 roku 2-60 R
na 1/2 roku 5- R
na rok 10- R

Jednotlivá čísla v prodeji 20 kop.

Drobný prodej u vrátého hotelu „Praž“, Vladimířská 36., aneb v úředních hodinách v administraci.

Toto číslo zasiláme již jen předplatitelům.

Kijev,
Крѣпостная 8., кв. 27.

Politické strany.

Ve článku, uveřejněném pod tímto nadpisem v č. 5. upozornili jsme na otázku tvoření se politických stran jako na otázku velice vážnou a choulostivou. Poprvé bylo o ni v našem revolučním českém tisku promluveno zcela otevřeně, — ač, jak již tehdy bylo poukázáno, jde o zjev v našem životě politickém již důrazně — byť dosud jen způsobem pokoutným — se uplatní.

Skutečná vážnost této otázky potvrzena stala prof. Masaryka v 101. čísle „Čechoslováka“: „Organisovat politické strany?“ Otázník u nadpisu článku i zakončující věta poukazuje zřejmě, že státi touto má být dán podnět k diskusi. A ježto jest tema tak časové, není pochyby, že veřejnou diskusi, každé „pleticháfství“ vylučující, bude prospěchu naší věci výborně poslouženo. Chápeme se rádi této příležitosti a chceme označiti ještě několik stanovisek, z nichž by ku definitivnímu řešení otázky přistoupeno býti mělo.

Především — pokud se našeho současného politického života ve vlasti týče! Opakujeme naši poznámku ve článku v č. 5.: Jedná se o společný po-

stup všech stran ve věcech národních, nikoli o jejich splynutí. Ovšem stran národních, které dnes znají a mohou znáti jen jediný cíl. Jinak jest se stranami čistě zájmovými, třídními: zájmové různosti se válkou spíše přiostrily než uměnšily a jich řešení jest jen oddáleno. V tomto směru lze právem chovati jistě pochybnosti o tom, jak upřímně asi byla míněna státi prof. Masaryka zmíněná řeč sociálně-demokratického poslance dra. Šmerala. Poukazujeme jen na článek „Politický ruch u nás“ téhož čísla „Čechoslováka“ str. 3., kde se praví doslovně: „Proti poslancům, kteří jsou podezřelí z rakušáctví, zvedá se vlna odporu, tak na př. proti dru. Šmeralovi, jehož vůdčí postavení v sociálně-demokratické straně je otřeseno. A dr. Šmeral jest veru více než podezřelý z rakušáctví: vždyť dal svůj list rakouské vládě až příliš neomaleně k dispozici. Pamatujeme-li se dobře, bylo nám řečeno, že dokonce vydal rakouské policii posla donesšího jemu v knoflíku u kabátu důležitý vzkaz z centra české zahraniční akce. Ostatně byla tato jeho kvalifikace úředně vydal rakouské policii u kabátu důležitý vzkaz z centra české zahraniční akce. Ostatně byla tato jeho kvalifikace úředně vydal rakouské policii u kabátu důležitý vzkaz z centra české zahraniční akce.“

Uvedl jsem v článku, že vzhledem k ohromnému zdražení výrobků knižtiskářských jsme nuceni zvýšiti i předplatné na časopis „Revoluce“. Počínaje 1. červencem 1917 obnáší předplatné i s pošt. záslkou na měsíc 90 kopejek
na 1/4 roku 2-60 R
na 1/2 roku 5- R
na rok 10- R

Uvedl jsem v článku, že vzhledem k ohromnému zdražení výrobků knižtiskářských jsme nuceni zvýšiti i předplatné na časopis „Revoluce“. Počínaje 1. červencem 1917 obnáší předplatné i s pošt. záslkou na měsíc 90 kopejek
na 1/4 roku 2-60 R
na 1/2 roku 5- R
na rok 10- R

Uvedl jsem v článku, že vzhledem k ohromnému zdražení výrobků knižtiskářských jsme nuceni zvýšiti i předplatné na časopis „Revoluce“. Počínaje 1. červencem 1917 obnáší předplatné i s pošt. záslkou na měsíc 90 kopejek
na 1/4 roku 2-60 R
na 1/2 roku 5- R
na rok 10- R

Mezi českými zajatci protichůdných třídních zájmů není: zde jde jen o otázku národní. Musíme ovšem poznamenati, že borečka lomující ještě stále tělem mnohého státu zachvátila jednotlivce i z našich řad: máme bohužel, i my své „Lenince“ zde, v Kijevě, a snad i v jiných centrech našich zajatců. Jde však právě jen o jednotlivce neb malé skupiny, které se tím ovšem automaticky vylučují z našeho politického života. Nesmíme však přehlížeti jich neblahou činnost: hrstka takových lidí dovolila si

veřejně telegrafickou adresou na „konferenci“ Štokholmské promluvití pro „mir bez aneksi a kontribuci“ a spojuje se s vyslovenými „bolševiky“ proti českým „šovinistům“. Nepřátelé naší akce nadouvají ovšem tento neblahý zjev a vytloukají z něho v pravém slova smyslu materiál k boji proti našim společným snahám.

Rozdíl mezi národně smýšlícími sociálními demokraty a národními sociály ovšem mezi námi zde na Rusi zmizel. I doma, ve vlasti a před válkou zastupovaly obě strany hlavně dělnictvo, jehož třídní zájem byl jednotný a jednalo se jen o spor o názor životní, který pro každého soudného člověka byl válečnými událostmi vyřešen: imponující účast příslušníků obou stran v našem českém vojsku jest toho nejpadnější důkazem. Proto máme za to, že by bylo velmi dobře možno pro vyloučení „Šmeralovců“ u nás doma a „Leninců“ zde mezi námi nejen sjednotiti snahy obou stran, ale i je sloučiti. Jsme toho mínění, že by úplným spojením vše o českého dělnictva na Rusi v zajetí proživajícího a jednotným jeho veřejným jednáním bylo dosaženo ještě většího dojmu na dělnictvo ruské než vystoupením našich národně smýšlejících sociálních demokratů samých v sobě. Budeme vitati, chopili se osvědčení dělničtí pracovníci političtí této myšlenky a provedou sjednocení v době co nejbližší, by mohutný společný hlas českého dělnictva zde na Rusi co nejdříve mohl se uplatniti.

Pokud se agrární strany týče, dovolujeme si poznámku dle našeho mínění velice vážnou. Nepovažujeme stranu tuto za tak výslovně „třídní“ — nevidíme v ní jen stranu rolníků snažících se hlavně co nejdříve prodati měšťanovi neb dělníku plody své práce a ocitajících se tak v ostrém zájmovém rozporu s „buržoasií“ a dělnictvem. Jsme přesvědčeni, že bychom jí takovým nazíráním křivdili! Mnohem spíše vidíme ve straně agrární zastupce venkovského lidu českého, jenž svým životním názorem líší se od českého měšťanstva byt daleko ne takovou měrou, ale přece podobně jako zde na Rusi lid venkovský a městský.

Jest tomu tak u všech národů: venkova věří jen sobě, apoštolo-venkova vyšší vždy jen z jeho středu, a jen taková lidé dovedou zdárně působiti mezi venkovany. Každý jiný veřejný pracovník setkává se v těchto lidových vrstvách s jakousi nedůvěrou. — Jest zajisté zbytečno vyšetřovati příčiny tohoto zjevu u všech národů známého, ale třeba jej vzíti na vědomí. Tím spíše ovšem dnes, kdy stavíme české vojsko a kdy třeba důvěry a účasti všech vrstev našeho lidu. Zdá se, že mezi našimi zajatci (mužstvem) jest venkovský element mnohem početnější zastoupen než městský. Do sjezdu 1917 bylo naší akci přihlášeno rolníků mnohem více než příslušníků kterékoli jiného povolání, a neuplatnil-li se venkov v naší akci tak jak by jeho početností odpovídalo, ježli vyváženi toho na snadě. Politickou akci vedly hlavně tábory důstojnické: a tam jest ovšem lidový živel venkovský zastoupen měrou až příliš nepatrnou, neodpovídající žádným způsobem jeho početnosti a váze. Druhou, neméně vážnou příčinou jest beze vši pochyby právě ona vrozená jistá nedůvěřivost venkovana, který doma účastníkem se politického života svým zvláštním, svérázným způsobem, známým každému bedlivému pozorovateli, rozdílným od politického života měst.

V politickém stroji každého národa bývá vždy měšťan a inteligent hybnou silou, venkovský lid pak setrvačnickem, jenž přenesl mohutnou, neodolatelnou silou vůdčí myšlenku přes všechny nesnáze a zloby dob. Naše doba husitská jest toho skvělým příkladem. Venkov jest nádrží nejzdravější síly lidové, bez které se žádná akce neobejde — tím méně akce tak rázovitě lidová, jakou jest naše.

Jest nejuvš pravděpodobno, že vhodnou organizaci příslušníků české strany agrární by bylo lze v tomto směru docíliti neobyčejného úspěchu. Pokud víme, jest zde mezi námi dosti pracovníků venkovskému lidu známých, jejich působení by naší akci získalo plnou důvěru dalších desetitisíců zajatých krajanů, kteří se jí dosud buď nedostatečně aneb

vůbec neúčastnili. A povstali by nás „venkov“ jako jeden muž — pak není více pochyby o skutečnosti silného českého vojska v době nejkratší. Zajisté, že právě venkov jest povolán, by dodal naší armádě „jádro“, právě tak je dodal armádám všech válčících států. Klid, o tužnost, trpělivost, vytrvalost — tyto rozhodující vlastnosti dobrého vojáka jsou zároveň typickými vlastnostmi venkovana. Bez jeho hromadné účasti nebude nikdy cíle české armády, která jest cílem našich tužeb.

J sme pevně přesvědčeni, že otázku eventuelní organizace české agrární strany mezi našimi zajáťci zde na Rusi třeba posuzovati z tohoto hlediska, které jest stanoviskem zájmu všenárodní věci. A mělo-li by její vyřešení takový pravděpodobný úspěch — tu třeba, aby bylo vitáno příslušnými všech ostatních stran národních.

Ku poznání, že jest v první řadě třeba pracovníků, dospěli jsme již před rokem a kijeviská Správa Svazu snažila se upřímně najít a získati takové pro naši věc. Ovšem, — bylo „mnoho povolaných a málo vyvolených“: dobří pracovníci jsou vždy vzácní a pochybujeme velmi o tom, že jest jich dosti mezi těmi, jimž vedení naší akce svěřeno. Opakujeme zásadu v našem listu již několikráte vyslovenou: třeba více, mnohem více pracovníků, skutečných pracovníků, a prof. Masarykovi, který snad již v dohledné době zavítá ve skutečné středisko českého živlu na Rusi, bude dána výhodná příležitost je vyhledati a získati. A pokud se onoho rozdilu v nazírání občanů ruských a českých týče, neždá se nám býti tak nepřeklenutelným a jsme přesvědčeni, že prof. Masaryk bude s námi v tomto směru po informaci na místě brzo plně souhlasiti.

V konci stali prof. Masaryka vyjádřená kategorická podmínka, že by eventuelní organizaci politických stran nesměla býti ohrožena organizovaná práce, dojde souhlasu každého, kdo jest hoden jména Čecha. Věc jest hodna zralého uvážení a jen prospěch všenárodní věci může býti vodítkem. Vsaak s rozhodnutím o otázce organizace politických stran lze sotva otálet, tak či jinak, vsaak co nejdříve, a doufejme, že šťastně!

Černé a bílé.

Jedním z nejcharakterističtějších zjevů našeho politického života jest nedostatek snášenlivosti vůči jinému mínění, důvěry jednoho ku druhému, a k osobám politicky činným zvláště. Naš lid dá se příliš unášeti pocitem hněvu a nedůvěry a dopouští se často i nevděčnosti vůči vůdčím osobám politickým. A na získaném předsudku často tvrdohlavě trvá i tehdy, když jest sám o křivdě, která se tomu či ono-

mu z mužů vozejného života děje, přesvědčen.

Zjev tento jest ostatně až příliš znám:

„Chceš-li vlastní vděk si získati, přiznej doby nehledej“

A nemluvili bychom o něm vůbec, kdyby nebyl právě v našem revolučním hnutí tolik škody způsobil! Kolik pracovní energie bylo promrháno na „odpravování“ osobnosti nesympatických té či oně stran! Kde jsme mohli dnes již býti, kdyby byla bývala vynaložena na plodnou práci!

Dovršuje se právě třetí rok naší akce. Jaký to náklad času, který se nevrátí, na lidských životech, na zdraví všech, kdo se účinně účastnili i hmotných prostředků! Odpovídá dosavadní výsledek všem těm obětem? Zajisté nikoli! A jest naděje na nápravu? Posudme!

V časopisu „Čechoslovák“ č. 101. jest uveřejněna zpráva komise, která revidovala finanční hospodářství Správy Svazu za rok 1916-1917, v níž, v bodu 5., výslovně se konstatuje, že někteří členové Správy, pp. Vondrák, Jindříšek a Heřman cestovali v záležitostech politických vždy na své vlastní útraty, ač právem mohli je sobě zaúčtovat. — Taková maličká zpráva „Čechoslováka“ dělá černé bílým! Komu nyní věřiti? Panům z revisní komise aneb těm, kteří ještě zcela nedávno šťvali naše hrdiny na frontě lži o tom, že cestami oněch pánů byly promrhány prostředky národní daně těžce sehnané?

A bylo to právě před týdnem, dne 25. června, kdy při návštěvě našich drahých raněných, umístěných v nemocnici na Stolypinské ulici, slyšel jsem z úst jednoho z hrdinů taková slova! Stěžoval si na „hospodářství“ členů odstoupivší Správy: jak si prý pp. Vondrák i Jindříšek jezdili do Petrohradu a do Moskvy na radovánky a za svazové peníze. Zaklínal jsem je, aby nevěřili těm pomluvám! A nyní nám „Čechoslovák“ jest nucen černým na bílém dělati černé bílým!

Maličký tento obrázek odkrývá neskonale mnoho bídy našeho veřejného života. Zajisté si onen hrdina, se kterým jsem mluvil, všimne tohoto konstatování v „Čechoslováku“ a porozumí, proč jsem tak „zoufale“ odpíal jeho mínění o úplatnosti jmenovaných osobností, — ba, on snad i porozumí, proč jsem ochotně převzal redakci našeho časopisu a proč v tomto byly uveřejněny jiné články, příkladem feuilleton pana Haška! A uváží o tom, že pro tento článek byl p. Hašek uvězněn a donucen žřít se tragické pravdy své, tak humorně plné stati ve prospěch tak ryziho Čecha, jakým jest pan B. Pavlí!

Slychal jsem dosti křivých pomluv — ale nevěřil jsem jim nikdy bez důkazů. Nevěřil jsem hanebným pomluvám o p. Vondrákovi a Jindříškovi šířeným —

nevěřil jsem ani, když mně Dr. Patejdl chtěl dokazovati úplatnost poslance Dyricha. Prvé dva pány znám osobně, — posl. Dyricha dosud nikoli, ježto vsaak zprávy o něm tekou z téhož pramene jako ony prvé, jsem přesvědčen, že jsou všechny stejné hodnoty! A myslím, že jest povinností každého poctivého člověka činiti podobně: nevěřiti zprávám eti jednotlivých osob se dotýkajícím bez zřejmých důkazů!

Zajisté není mým úkolem, a bych byl advokátem zmíněným pánům, s jejichž politickým názory třeba nesouhlasím. Připadá mi to vsaak jako prostá lidská povinnost, nevěřiti bez důkazů takovým zvěstem, byť i o přímých politických odpůrcích šířených! A vidím-li, že se tak mezi námi děje, zdá se mně, jak bych viděl na našem národním štítě skvrnu, kterou třeba z něho setřiti až do poslední stopy!

Připadalo mně krajně trapným, když jsem na Sjezdu 1917 viděl, jak s patrným úmyslem byla členům odstoupivší Správy urvána příležitost chrániti svou tak níze napadenou čest. — Dnes, po uveřejnění zmíněné zprávičky v „Čechoslováku“ pochopí situaci tak mnozí, kteří ještě o Sjezdu ji dobře nechápali. Nyai jest jim jasno, proč tak a ne jinak musilo býti jednáno, a by nabázené bláto lži a pomluv zůstalo lpěti a aby lid hlasoval pod tímto talešným dojmem! Jak as by byl lid rozsoudil po zjištění pravdy? Bylo by bývalo zůstalo „bílé bílým a černé černým“, nebylo by bývalo třeba dnešní evoluce „Čechoslováka“. A byli by bývali původcové těchto pomluv seděli dnes na vůdčích místech naší akce?

Pravda tedy konečně přišla na povrch: černé zůstalo černým! A jaké důsledky učiní z toho náš lid? K jakému závěru dojde můj raněný hrdina? Zajisté, že bude střizlivěji a zdrženlivěji posuzovati ony potutelné „tajné“ zprávy, šířené těmi nynějšími „zástupci“ našeho lidu.

V. Skokan.

Ku článku tomuto připisujeme zajmávy doplněk:

Zprávy o tom, že členové Správy Svazu promrhávají peníze zajáťci těžce sháněné měly svůj pramen, jako každá jiná hanebnost v našem politickém životě páchaná, v redakci „Čechoslováka“. Lež před nani kopie dopisu zaslánoho dne 10.-23. června 1916 redaktořem „Čechoslováka“ Flor. Zapletalem dru. Kudelovi do Kurganu a napsáno na dopisním papiru, opatřeném záhlavím: „B. Pavlí, redaktor časopisu „Čechoslovák“ v Petrohradě.“ Tam psáno doslovně takto:

„Jak viš, v Kijevě na všechno jdou „tvrdou rukou“, jdou terorem, jdou hrubým násilím. To jest jejich princip pracovní. Udělají národní daň a začínají ji vymáhati na základě neschválených du ud stanov a bez doptání s ruských úřadů, a narážejí na tuý odpor. — S národní daní to nepůjde tak lehce, poněvadž v pokladny sedí lidé, kteří nemohou ručiti za řádné sčítování vsého, v Kijevě se účastní finančních operací lidé, na kterých jest těžká vlna zavíných konkursů atd. Vy zachováte věrnost organizaci a platíte — na co? Víte to? My toho nevíme tady! Nová Správa začíná vy-

bírat daň, ale došnd nepodala voz počtu a většinu lidí, majících platit se ptá: nač? Jestli na ty časté pojízdky Správy Svazu do Petrohradu a do hlavního stanu, nebo na co? V Petrohradě mají hlavního upovnínomoňného, draho placeného, ale Správa kijeviská jest tu každých 14 dní anebo každě 3 týdny, jest ubytována v prvotřídních hotelích atd. Na to jest tedy potřeba národní daně, anebo na co? Vy tu daň platíte a platíte rádi, jak Jsi mně jednou psal. Nemohl bys mně laskavě povědět nač? My toho totiž nevíme tady — — — — —“

Dle paragrafů trestního zákonníku patří pisatel podobných dopisů do žaláře. V naší akci uplatnil se vsaak náhled, že hodí se spíše do redakce časopisu, jenž nese titul „Organu Československé Národní Rady“. — Věřime, že p. Zapletal jest ve své společnosti zcela na místě — ale činime přeče rozdíl mezi „Československou Národní Radou“ a redakci „Čechoslováka“ — litujeme jen té osudné chyby, které se Radě dopustila tím, že dopustila, aby časopis redigovaný lidmi typu p. Zapletala směl nésti titul jejího organu.

Jest zajisté zvláštní brom osudu, že právě „Čechoslovák“ byl donucen poprvé uveřejniti zprávu Revisní komise, která v protikladu s uveřejněným dopisem jest zdrcujícím dokladem způsobu „národní práce“ v kruhu redakce „Čechoslováka“ obvyklého. Zpráva Komise byla nám i redakci časopisu „Čechoslován“ již dávno známa — její obsah byl nám vsaak tak samozřejmým, že nás nenapadlo, zvláště ji uveřejnovati. A nelitujeme toho: byla by tím byla bývala zmoňšena míra zlostivosti

není, kterého se pravdě dostalo.

Případ tento jest příliš zdrcujícím vysvědčením nezdravosti poměrů našeho života, než aby nás veřejnost jej směla přejíti. Doufáme určitě, že se tak nestane, že smysl pro veřejnou mravnost jest v našem lidu přeč jen příliš vyvinut a že bude tento „aféron“ povzbuzen ku vítězství nad temnými silami, vlekoucími jej v močál mravního bahna.

Z redakce.

„Čechoslovák“ odvážil se ve svém 101. čísle reagovati na zprávy našeho listu. Čini tak ovšem „svým způsobem“, již titul „Kontrola“ svědčí o tom, že pánové dosud neodložili svou z r. 1916 známou „pracovní taktiku“. Používáme výrazu užívaného právě těmito pány — neb v obecném životě se takové počínání jmenuje „denunciaci“ anebo „donosem“. Že títež lidé právě před rokem za vlády nejběrnější reakce denuncovali své politické odpůrce s neloyalností vůči oficiálnímu carskému Rusku a dnes podávají nadpisem svého článku průhledný „pokyn“ nynějším držitelům státní moci v Rusku, — to může udiviti toho, kdo přes vsaak všechny zřejmé příznaky zachoval si dosud jakousi illusi o jejich mravní kvalitě. —

Že obsah článku jest jedinou lží, rozumí se u tohoto listu o-

(Ze zajateckého tábora).

Velikomyšnost,
ušlechtilost pova-
ba, jest dar přírody,
a nedá se získati
ani ve školní lavici
ani v obchodním do-
mě.

Poslední kijevský, t. zv. revoluční sjezd české veřejnosti náleží nedaleké minulosti. Teprve v příštích dobách, po likvidaci světového válečného požáru, po vyčerpání význačných politických i národohospodářských otázek, bude třeba předložit české veřejnosti věrný obraz vývoje české zahraniční akce v Rusku, doprovázený řádným oceněním jeduotlivých její hybných sil. Pochopitelně, kijevský sjezd i bezprostředně jemu předcházející události zaujmají budou zde význačné místo.

V nynější chvíli třeba říci následující: Veliká doba zastihla nás malými, malichernými. Naše národní tělo v Rusku nebylo a není řádně podřízeno geniálním blavám, protože podřadné veličiny bez politických instinktů, v jejichž žilách nikdy nekolovala politická krev, povahy postrádající určitého vyhranění, překáží této možnosti tím, že všemožně namáhají se své osoby úzce spjati s naší akcí i tak státi se historicky důležitými. Oni jsou jednou z hlavních příčin naší desorganisační — oni také za část neúspěchu naší akce budou zodpovědní.

Kijevský sjezd po našem přání, k němuž připojila se celá stovka větších zajateckých táborů, měl naše rozštěpené představitelstvo, kijevskou a petrohradskou správu sloučiti v jednotlivý celek, čímž bylo by získalo značně na své mohutnosti, autoritě i potenci. To by bylo bývalo bezesporně nejsprávnějším východiskem z neutěšené situace, i koncem nevraživosti.

Byli jsme oklamáni. Představitelé tehdy opozičních živlů písemně slibili nám splnění naše vronené přání. Na sjezdu byli jsme však svědky chladně vypočítané popravě kijevské správy, té správy, která přes všechny svoje nedostatky vykonala úctyhodný kus práce a za kterou, nedaleko do sjezdu, stála převážně ná většina české veřejnosti v Rusku. Tazá veřejnost těsně před sjezdem posílala z táborů vyžádané telegrafické projevy důvěry spolupracovníkům zajateckého odboru, kteří ve svazových kancelářích připravovali Svazu veřejnou práci i zneuznání. Tyto telegrafické projevy důvěry jsou špatným důkazem politické vyspělosti širší naší veřejnosti i povahové uslechtilosti těch, kteří cíti se povoláními k jejímu řízení. Z ukazu toho plynoucí důsledky ranily mnohá uslechtilá česká srdce i připravili nás o jejich spoluúčast v práci. Dyrich a ruští Cechové na př. nezasloužili si nikdy od nás zajatců té bezohlednosti, s jakou byla „oceněna“ jejich dosavadní působnost.

všem samo sebou. Naše redakce jest označována jako anonymní, — v „listárně redakce“ uvedena v odpovědi na (ovšem patrně fingo-vaný) dotaz jména. Soudný čtenář našeho listu učinil si zájímé již svůj jedině možný úsudek. Casopis takového rázu, jakým jest náš, mohou především vydávati jen lidé, kteří od samého počátku v našem hnutí účinně pracovali a zaopatřili si podrobnou znalost jeho historie. Dále však musí to býti lidé svým odpůrcům známi, kteří však jsou si úplně jisti tím, že na jejich dlouhé působnosti nelpěl jediný stín, na který by jejich odpůrcové mohli poukázati. Jsou těmto svým odpůrcům zajisté velmi nepohodlni a vědí, že tito slídí po každé jejich mravní chybičce, aby se jí jako zbraně chopili, ale jsou si jisti tím, že taková nikdy objevena nebude, poněvadž jí není.

Doufáme, že tato vlastnost členů naší redakce jest na emu „tomáštvu“ dostatečnou legitimací. Chyběvati jest lidské a zajisté i naše redakce se může dopustiti omylu. Ale, je-li kdo oprávněn psáti pro nás lid, — tu jsou to zajisté lidé, kteří tak dlouho činně politicky pracovali a zachovali sobě při tom své ruce čisté.

Zmínili-li jsme se o chybách, jichž v nejlepším úmyslu dopustiti se můžeme, nemíníme tím naprosto naše sdělení v č. 4. našeho listu o tajemném kutění pp. Pavlu a Maxy ve Štokholmu. Jaké as bylo, vysvítá z toho, že ku své obraně musí se uchýliti ku lži.

„Cechoslovák“ konstatuje, že oba pánové jeli s vědomím N. Rady. Nám jest však známo, že red. Pavlu opatřil si cestovní pas ku této jízdě ještě před Sjezdem 1917 a že opatřil dokonce pas druhý, ve který bylo jméno p. Maxy teprve dodatečně zapsáno. Věříme, že se o této cestě mluvílo — ale jen mezi členy nejuzší „kliky“ obou pánů. A slova „autonomie Cech“ vskutku podezřele často jsme slyšeli. Pánové ovšem as sotva tušili, že jest nám znám obsah důvěrného telegramu, který p. Maxa v květnu poslal ze štokholmského dostavníčka do Petrohradu a ve kterém oznamuje, že sociální demokrat Renner nabízí „širokou autonomii Cech v rámci Rakouska“, jsa rak. vládou k tomu oprávněn více aneb méně určitou formou.

Pokud se ovzduší štokholmské konference týče, bylo dostatečně charakterisováno lokálkou, uveřejněnou v č. 24. „Cechoslovana“:

Čeští sociálně-demokratičtí vládní agenti. Agentura bezdrátového telegrafu oznámila z Bernu, že česká socialistická strana, čítající v říšské radě 23 členy, oficiálně prohlásila, že dva delegáti, kteří se vypravují za ně do Štokholmu, jsou agenty vlády a nejsou stranou zmocněni. Z delegátů, skutečně zvolených stranou byly odeřeny pasy.

Pp. Maxa a Pavlu tedy ve Štokholmu jednali s agenty rakouské vlády. Musili tak jednati, ežto jiných zástupců Rakouska

tam jednoduše nebylo. Jest logické, že pak i oficiální zpravodajové, jichž zprávy rakouská censura propustila, náleží téměř elementu, a proto pánové dovolí, aby nás otíštění těchto referátů nikterak neuspokojilo. Zajati krajané se zcela právem doptávají po podrobnostech jednání tak podezřelého.

Dle našeho a zajisté velikým počtem krajanů sdíleného mínění byla pouhá účast na štokholmských konferencích osudnou chybou. — Na věci by naprosto ničeho nezměnila okolnost, kdyby se byla vskutku i sama Národní Rada takové chyby dopustila. Nechceme tomu věřiti, ale musili bychom zastávati naše mínění i vůči jí samé. My jsme však tak nečinili. Nečinnost Národní Rady, ale kutění pp. Pavlu a Maxy nám bylo a jest vším právem podivným. My na ně upozornili věcně. Náš údiv byl tím více oprávněn, ježto ještě 12. května p. prof. Masaryk v soukromé rozmluvě se vyjádřil, že ve Štokholmu s red. Pavlu ani nemluvil, a že vůbec neví, proč tam jel. A tento výrok pana profesora M. jest nám směrodatným při zkoumání legitimace pánů Pavlu k diplomatickým výletům.

Máme snadný důkaz, že nám šlo jen o věc a ne o „štvaní“, jehož výsadu rádi „Cechoslovák“ přenecháváme. Pánové patrně myslí, že nám ušla zprávička ruských novin o tom, že právě tehdy ve Štokholmu byl pro porušování neutrality Švédska zatčen petrohradský přítel p. Pavlu vyzvědač Duras-Kühnel, v Petrohradě za tak „ovšem podivných“ okolností z vězení uprchnuvší. A to by byla bývala přece příliš vědecká látka ku senzáční úvaze! Že ano, pánové — tak Vy byste byli zajisté neopomenuli učiniti, býti na našem místě a my na Vašem? Známe Vaše šlechtetné duše a nepochybujeme o tom. Jaká škoda pro Vás, že se Vám dosud nenaskytla žádná příležitost oplátni nám stejně stejným! A vězte: myslíme, že už se nenaskytne! Jaká Vám pomoc! Pak tedy aspoň mlčte, aby nebyly pro Vás věci příští horší minulých! Nemohli bychom za to!

Pro společný protirakouský projev všech národností Rakousko-uherských.

Tak, jako mezi hranicemi rakousko-uherské monarchie není vyjma Němců a Maďarů z jednácti národností ani jedné, jež by souhlasila s vládou Habsburgů a existenci Rakousko-Uherska, tak i zde za hranicemi projevují příslušníci těchto národností politickou i vojenskou činností svůj základní nesouhlas s trváním monarchie zbudované na bedrách národa česko-slovenského, polského, ukrajinského, národů jihoslovanských, Rumunů a Italů. — Cechové, Poláci, Jihoslované a Rumuni organisují za hrani-

comi brannou moc, aby smetli z mapy Evropy Rakousko-Uhersko — žalář národů a na jeho troskách probudili k životu uhnětené národy. V Rakousko-Uhersku jak v přítomné době vedou jmenovitě národy slovanské veliký zápas politický s vládou habsbursko-německou a žádají na základě svých státních práv úplné samostatnosti.

Nám, zásadním odpůrcům rakouské monarchie ukládá přítomná situace velikou povinnost — podporovati všemi silami a prostředky politický boj národů v Rakousko-Uhersku, ježž tito vedou se svoji vládou. A v tomto okamžiku, kdy doma všechny národnosti mimo Němce a Maďary se spojily k jednotnému protestu a projevu nevole s vladařstvem Habsburgů, žádajíc přiznání svých práv, máme za to, že je povinností všech příslušníků těchto národností žijících za hranicemi, aby spojenými projevy protirakouskými podepřeli požadavky a činnost pracovníků ve vlasti, dokumentující znova a před očima spojených svoji nenávisť vůči Rakousko-Uhersku a nutnost jeho rozdělení. Projevy tohoto rázu, jichž by se účastnili příslušníci všech protirakousko-uherských národností v organiso-vaném pořádku, měly by bezesporně veliký politický význam, jmenovitě v přítomné době. Na jedné straně nástup ruských vojsk a na druhé politická krize v Rakousko-Uhersku přispějí k tomu, že všennárodnostní projev protirakouský posilní posici všech politických činitelů, jež v rozdělení habsburské monarchie vidí nejsprávnější řešení evropské otázky. V Rusku můžeme očekávati od těchto projevů zároveň i určitý morální a politický vliv na massy, jichž názory na otázku „самоопредѣленія народовъ“ se různí.

Domníváme se, že uspořádání zmíněného projevu bylo by právě v Kijevě dosti snadným, jelikož Kijev i jeho okolí jsou obydleny tisíci zajatců i kolonistů něklika národností. Jak možno souditi z prvních rozhovorů týkajících se této věci s Jihoslovany a Rumuny — budi otázka uspořádání projevu všude široký zájem. Rumunští důstojníci sdělují řadu námětů souvisejících s akcí, přimlouvají se za uspořádání ankety, do níž by přišli volení zástupci všech zmíněných národností rakousko-uherských. Mnozí předpokládají, že tento společný projev může býti prvním krokem k utvoření **Ligy protirakouských národností na Rusi**, jež by se zabývala společnou propagační činností, směřující k osvobození národů v Rakousko-Uhersku.

Na každý pád možno očekávati od společného projevu veliký význam politický a podnět k dalším krokům společné práce za samostatnosti ujařmených národů.

V blízké budoucnosti z neobvyklé důležitosti národohospodářských důvodů budeme vyhledávat ty, které jsme nedávno povolali jako národní škůdce a jejichž srdce naplněna jsou hořkostí vůči bratrům staré vlasti.

Jednali jsme nešlechtně, nepoliticky; já touto cestou prosím za odpuštění i zapomenutí, ty, jimž jsme ublížili. Třeba pochopit, že uslechtilost srdce zajatců byla porušena právě jistou částí ruských Čechů. Neneseme tudíž vinu sami. Představitelé zajatců na Sjezdě, i bezprostředně před ním neosvědčili široké pochopení situace, neosvědčili se pronikavými, rozváznými politiky, spravedlivými soudci — ruští Čechové však byli o málo šťastnější. Co to znamená? Osud v tak vážné historické chvíli nedal nám k tomu úkolu hlav i srdci dokonalejších a my tudíž podřizujeme se těm, kteří cítí se povoláními, dosti schopnými k tomuto úkolu i mají smélost vynutit si na nás svého uzaání. Tím však přijímají na svá bedra celou tíhu zodpovědnosti za další vývoj událostí, pokud jsou spjaty se silou jejich intelektu i mravní bezúhonnosti. Z tohoto předpokladu vycházejíce, my nerušili jsme „jednomyslnost“ kijejského sjezdu. OČNR jako nyníější reprezentant naší akce nenalezne nikde odpůrců, škůdců dob předsjezdových — musí však dbáti, aby svoji skladbou byla naša skutečnou mravní i intelektuelní reprezentací, našim horečně pracujícím mozkiem, schopným iniciátorem všech nezbytných prostředků k dosažení vytkaného cíle, obratným organizátorem všech živých sil, hladkým bystrým diplomatem, nepouštějícím žádné vhodné příležitosti. Pak budou z části pokryty ztráty, jež jednostranným sestavením Odbočky vznikly a my nebudeme nuceni věnovati se kritice ubohých poměrů, jimž sjezd učinil pouze formální konec, které však ve skutečnosti zůstaly skoro nezměněny, ba přidržila se k nim ta okolnost, že rozhořčené řady dobrých našich lidí uchýlili do se politického ústraní.

Ceká nás velká pozitivní činnost. My po vzoru velkých bojovních států musíme věnovati zvláštní pozornost úsilí ku znovunabytí i mohutnému rozvinutí všech vloh, kterým jsme se těšili do vzniku nynější světové války. My musíme projevití molatnou vůli po očistě našeho politického života, který nabyl do války přímo zvláštních poměrů doma a zasáhl nás neblaze i zde v Rusku. My zajatci, po tolikेरých utpeních a velikých duševních převratech, jsme povinni ba povolání přinéstí národu mravní očistu do všech jeho společenských složek tím, že projevíme nezvratné odhodlání chrániti lidskou důstojnost, čest, velikomyšlnost, uslechtilost ve všech projevech národního života, i prohlásíme boj nízké podlosti, prodejnosti, slepé, nevzdělané fanatičnosti. My tento úkol se zdarem vypl-

nitelé jediné tehdy, až sami ještě za zdejšího pobytu v Rusku zbavíme srdce své i duši svou toho kaalu, který přinesli jsme se sebou z domova.
A. Klér.

Kijev.

Volby do kijejské městské dумы konati se budou 23. července. Vzhledem k síle české kolonie kijejské, jakož i s ohledem na princip zastoupení minority, jež přijat byl do volebního systému všech veřejných institucí v Rusku, nastal úkol české veřejnosti kijejské. Připraviti volby do městské dумы. Utvořil se zatím agitací komitét, který svolal na 2. července první informační schůzi, která zvolila prozatímní akční komitét, do něhož vstoupili pp: Moudrý, Zuman, Zdářský, redaktor „Čechoslovana“, Svihovský a redaktor našeho listu Skokan. Komitét tento nedostal prozatím závazné dispošice, nýbrž až na další bude zkoumati půdu a dá návrh na taktický postup pro volby do městské dумы. Pokládáme dnes, kdy došlo k dohodě mezi prozatímní vládou a ukrajinskou centrální radou za akt velké důležitosti politické, zejména pro budoucnost, aby kolonie ruských Čechů na Ukrajině postupovaly jako jednotlý celek národní bez ohledu na rozsvrtnění stranické. Tento požadavek jednolitého vystupování ovšem nikterak nezabráni tomu, aby Češi na Ukrajině neprohlásili se za stoupence jistých politických požadavků. Proto již nyní jeví se potřeba rušnějšího politického života, aby stěžejní zásady české kolonizace na Ukrajině byly vyjasněny a celé veřejnosti publikovány.

Prof. Maxa v Kijevě. Přijel do Kijeva via Stockholm—Petrohrad. V Petrohradě přijal munici ráže dra Kudely „zpátečníci“, „kontrarevolucionáři“, „černosotěnci“ a přijel k nám do Kijeva — věsti rozhodnou ránu proti naší „Revoluci“. Má síce v Kijevě ještě vykonati jiný pozitivní úkol, spojil však užitečné s příjemným. A přijímajíc ve vždy panu prof. Maxovi své, vystupovati, zasypávati své úpřímně jedovatými rozklady. Jak se dovidáme, jest prof. Maxa dokonale vycvičen v póse uraženého majestátu. Krajině roztrpčen tím, co jsme psali o jeho diplomatických chůzích pokusech. Měl prý již jakousi chůzi a připravuje „živelní akci“ proti „Revoluci“. Rozumí se, že všichni, kteří stojí za „Revoluci“, jsou „protirevolucionáři“, „černosotěnci“. To jsou ty zbraně ráže dra. Kudely, kterých bude realističtější jeho druh v Kijevě proti nám užívatí. Pane prof. Maxe, radíme Vám upřímně, neumáhejte se. Uspořete energii svoji na jiné věci. Lidé stojící kol „Revoluce“ jsou širokým kruhem kijejské společnosti, jak usedlé, tak i zajatčké přilíhli dobře známi, než aby věřila takovýmto Vaším výpádkům. Uměli kritizovati a odsuzovati ruskou vládu starého režimu již v době, kdy prof. Maxa seděl v Perovsku jako český neutrální pozorovatel všeho, co se děje, čekaje na dobu, která by ho přivedla na povrch. Vaše zbraně se neosvědčí. Ovšem, chcete-li nám tak dělati reklamu, s pánem Bohem! My však právem se domníváme, že oficiální úkol Vašeho poslání jest donedávna koncovati na Křešatiku č. 25. Nás nemůžeme se smířiti s myšlenkou, že odbočka CSNR za souhlasu prof. Masaryka pověřila Vás mandátem štvátí v Kijevě „oficiálně“ proti „Revoluci“.

Různé zprávy.

Dohoda vlády s ukrajinskou centrální radou stala se skutkem. Pro celé rozsáhlé teritorium Ukrajiny stává se Centrální rada výkonným orgánem, který ovšem obdařen bude silnou výkonnou mocí s mnohými atributy vlastní výkonné iniciativy. Teritorium Ukrajiny zaujímá gubernie, v nichž jest převážná většina všech českých zajatců, dílcích v Rusku. Zaujímá rayony, v nichž poměry zajatců dodne jsou neutěšené (rudniky, okopové práce). A tu více než kdy jindy bije do očí předčasnost „úteku“ zajatců

ké o odhodu pro zdi Kijeva. Nový tento poměr diktuje nutnost, aby naše česká ústřední organizace v Kijevě založila též zvláštní oddělení s rozšířenými právy a možností iniciativy, neboť dnes otázky zajatců přes veškerý jich příslušnost do kompetence vojenského vedení ruské armády, budou vyřizovány Centrální radou. A to hlavně otázky umísťovací, v nichž Centrální rada vzhledem k speciálním požadavkům Ukrajiny jistě bude v život uváděti nové názory a diktovati nové požadavky. Upozorňujeme na tento fakt zavčas.

Čeští bolševici. Měli jsme již příležitost poukázati na skupinu kijejských sociálních demokratů z řad zajatců, kteří přijavše silnou dávku leninského jedu, počali i mezi méně politicky vyspělé naše zajaté krajany vsazovati hesla „nechceme zničení Rakouska, chceme autonomii zemi českých v rámci Rakousko-Uberaka“. Můžeme jen s povděkem konstatovati, že ohromná většina českých sociálních demokratů postavila se proti této paskvilnímu heslům. Jeden z mluvčích této většiny Frant. Richter z Petrohradu v č. 101. „Čechoslováka“ v č. 1. „Náš cíl“ koriguje projev soc. dem. Many, uveřejněný v „Izvěstech Petrohradského Sověta Rabočích i Soldátských deputátov“, v němž propůjčila věta „My čeští sociální demokraté nechceme zničení Rakouska, nýbrž chceme rozbit rakouskou reakci a vyhnat Hababurky“. Na jedno nutno ještě upozorniti: red. Muna mluví jménem českých sociálních demokratů. Nepochybujeme, že jej splomocnili jeho protivití stoupenci. Počet jich neznáme. Tušíme, že však nebude větším, než počet kijejské skupiny, hlásající tatáž hesla. Tedy již dvě skupiny! A proti nim velká silná skupina sociálních demokratů českých, vedená soudr. Richtrem a Houskou! Tedy zjev dávající tušiti rozřtíšenosti, neorganisanosti a tím i různorodosti v náhledech. A tak vydávají se politické projevy takového rázu, které když nemohou lavinný postup myšlenky úplné samostatnosti zemi českých zastaviti, tedy přece hájí mu v cestu dočasně přeběhry. Z toho plyne, že volky nevolky nastává nutnost organizovati zajatce naše dle jich politického credu, organizovati ve strany ne proto, by domáhaly se usurpace našeho ústředního vedení, jak udělala hrstka také „neorganisaných“ realistů, nýbrž aby společným taktickým programem pracovali k dosažení úplné samostatnosti. A tento společný taktický program předpokládá koncentraci příslušníků všech stran ve vedení OČSNR.

Zbytky „černé ruky“. Časopis „Čechoslováka“, který po celý rok, kdy vedla české věci na Rusi kijejská správa Svazu, beztržestně vedl štvání a rozkladnou činnost, zůstává i nyní „sobě věrným“. Ovšem jen změnila se situace k dobru lidí tvořících skupinu „Čechoslováka“ tím, že naše národní instituce, Odbočka Československé Národní Rady dala svůj čistý štít lidem těm k dispošici. Je jmenovala jej „organem Československé Národní Rady“ a že osobní sestavení nevidí neb viděti nechce, že pod tímto oficiálním štítem skupina redakční štvře štvře dle svého starého receptu. V jednom a též čísle (101) oficiální orgán Československé národní rady mluví ve článku „Kontrarevoluce“ o „jakési anonymní kijejské společnosti“, vydávající naší „Revoluci“ a skryté (starý recept B. Pavíu) v „Listárně redakci“ ad-revoluci komusi do Peruci, že a „Revoluci“ skryjí vají se zbytky „černé ruky“ pp. Čáčka, Grund a Matička. — Jiz v č. 1. našeho časopisu prohlásili jsme, že zatahorání potupného názvu „Černá ruka“ po mešinu Klubu spolupracovníků do tisku před neinformovaným čtenářstvem jest prostě politickým uličnictvím a jednakuje tak i dnes, třebaže toto uličnictví děje se pod firmou odbočky Československé národní Rady. A k tomu Českoslov. národní Rady. A k tomu „skryjí se“: neskrývají! Každý, kdo sčůstahuje se politického života v Kijevě, od počátku věděl, že nejen pp: Čáčka, Grund a Matička, nýbrž i všichni ostatní členové „skupiny 12.

Fijna* stojí okolo časopisu „Revoluce“. To nebylo v Kijevě žádnou tajnosní a nikdo z členů skupiny se tím netajil a tajiti nebud. Je to jen důkazem, že z Kijeva odešel — jmenován na důležitý úřad při osobě našeho vůdce — „nášelník“ faktický spionáže skupiny „Čechoslováka“ v Kijevě pan PhC. Papoušek! Ohledně Kijevě pan PhC. Papoušek zůstala a zůstane tím, čím byla: skupinou odlišující se v taktice, pokud páni Chalupeci-Patejdlovi a Kudelovi provozovali budou taktiku katastrofální politiky, vedoucí k dosahování „mravní“ výsledků bez praktické politické ceny. Dnes nemůže býti pochyby o tom, že dosažení „mravního“ cíle odbočky, velice opozdilo náš vojenský projekt a že dnes mohly u Zborova a Koršova naši spojeneckou legiti-maci vydobývati ne jedna, ale dvě brigády! To je rozdíl mezi „mravními“ a „politickými“ názory v politické akci, rozdíl v taktice vedoucí k stejnému cíli. „A jsou-li různé názory o taktice, tato různost nepře-kážá její jednotě“ hlavního národního programu“ — to jsou slova prof. Masaryka!

Kádr bělgorodských oznamuje v „Čechoslováku“ do zajateckých táborů, že v krátké době se snad rozjede. A skutečně tyto dny vidíme již členy tohoto čekatelského kádru v důstojnických uniforách naší armády v Kijevě. Vidíme je v uspokojením, s radostí, neb když se tak jednoletá trapná kapitola dějin našeho hnutí. Kdo prodělá všechny ty žhavé boje o důstojnickou otázku, v níž tento kádr byl jednou ze zainteresovaných stran, ten dnes konstatuje, co nenávisť, otravy, pomlvy a nízkosti vněsly tato otázka do našeho politického prostředí. Jiz tehdy pracovala pustá petrohradská agitace v řadách dobrovolců vojáků i důstojníků-čekatelů a otravovala je pomlvy, které živeny byly naprostou neinformovaností — a fekněm upřímně, o důstojníků i „neochotou informovati se“ — těchto lidí dobré vůle. Jsme přesvědčeni, že dnes mnohý z bělgorodských zkorrigoval již svůj názor na různé otázky, které mu byly před rokem jako credo vsugerovány. Dnes uskutečňuje se jich dávné přání, a oni vstupují v hodnosti důstojnické do našich řad. Seznali, že co nemohl prosaditi rychle dle jich přání vojenský odbor Svazu, neprosadil po celý rok ani gen. Cervicka. Že vše šlo pouze svoji vývojovou cestou. Přijeme jim, aby v řadách českého vojska nabýli uspokojení svých tužeb a zapoměli na svizelný rok svého čekatelství.

Zasedání OČSNR v Kijevě? Ze zpráv z Petrohradu se dovidáme, že v nejbližších dnech bude svolána schůze členů OČSNR do Kijeva. Přijede-li prof. Masaryk dříve, než dojde k zasedání správy odbočky do Kijeva, není dosud známo. Pokládáme však za samozřejmé, že náš vůdce bude se osobně informovati ve všech zdejších kruzích dříve, než dojde ku schůzi.

Для лесного имени Орловской губернии требуется
-энергичный-управляющий
владельчий русск. языкомъ.
Обращаться къ В. В. Зау-сайловой, гор. Елецъ, Орловской губернии, Орловская улица, собственный домъ.

Neodvislý politický týdeník „Revoluce“ vychází každou středu ráno. Redaktor a vydavatel: VLAD. TH. SKOKAN. Kijev, Dmitrijevská 28. Redakce a administrace: Krepost' 8. Úřaduje se denně od 6. do půl 8. hod. več., v neděli a svátek od půl 11. do půl 1. hodiny.